

ΪΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ: ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

ΕΝΟΣΕΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

Διευθύντρια: Δεσποίνα Αργυράκη

Πρόσ

Καθηγήτρια: Θεοδώρα Ευθυμίου

ΑΡΙΘΜΟΣ
ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

1329

Η ΑΠΑΡΧΗ ΙΔΡΥΣΗΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

1.- Οι πρώτοι Συνεταιρισμοί.

Όπως ξέρομε η Ελλάδα λόγω των ιδιομορφιών της χώρα κατ' ε-
ξοχήν αγροτική - καθυστερημένη, στην οποία η ανάπτυξη του Καπιτα-
λισμού έγινε με πολύ αργούς ρυθμούς - το συνεταιριστικό κίνημα
εμφανίστηκε με καθυστέρηση. Είναι γενικά παραδεκτό ότι αρχίζει
από τις αρχές του 1900, με την ίδρυση του Μετοχικού Γεωργικού Συλ-
λόγου Αλμυρού.

Πριν από τον σύλλογο - συνεταιρισμό του Αλμυρού, στη διάρ-
κεια του δευτέρου μισού του 19ου αιώνα, έγιναν ωρισμένες άλλες
προσπάθειες. Λόγω όμως των ανώριμων τότε κοινωνικοοικονομικών συν-
θηκών οι προσπάθειες εκείνες απέτυχαν. Οι προσπάθειες αυτές κυρίως
έγιναν από ωρισμένους διανοούμενους, οι οποίοι, επηρεασμένοι από
τα συνεταιριστικά κηρήγματα της εποχής εκείνης και το αναπτυσσόμε-
νό τότε συνεταιριστικό κίνημα στην Ευρώπη, θέλησαν να μεταδώσουν
τις συνεταιριστικές ιδέες και να τις εφαρμόσουν στην Ελλάδα, χωρίς
όμως να πάρουν υπ' όψη τους ή να είναι σε θέση να δουν ότι οι συν-
θήκες ήταν διαφορετικές από εκείνες που υπήρχαν τότε στις αναπτυγ-
μένες Ευρωπαϊκές χώρες.

Ο πρώτος Έλληνας που έκανε τις πρώτες προσπάθειες για να
μεταδώσει τις συνεταιριστικές ιδέες στην Ελλάδα ήταν ο Δημήτριος
Στ. Μαυροκορδάτος (1821-1875).

Ο Μαυροκορδάτος, σαν ένας αστός προοδευτικός διανοούμενος
της εποχής εκείνης, προσπάθησε να μεταφέρει το συνεταιριστικό πνεύ-
μα στην Ελλάδα όταν δεν υπήρχαν οι προϋποθέσεις για την ίδρυση συ-
νεταιρισμών και προσπαθούσε να δώσει μια λύση στο κοινωνικό ζήτη-
μα, που ακόμα στην Ελλάδα δεν είχε αρχίσει να εμφανίζεται η εργα-
νωμένη εργατική τάξη. Για το λόγο αυτό οι προσπάθειές του δεν βρή-

καν καμμιά απήτηση.

Ύστερα από τον Μαυροκορδάτο άλλοι Έλληνες συνεταιριστές είναι ο Ιω. Βλασσόπουλος και ο Αριστέιδης Οικονόμου, οι οποίοι ύστερα από το 1870 προπαγανδίζουν τις συνεταιριστικές ιδέες και προσπαθούν να δημιουργήσουν συνεταιρισμούς.

Κατά τον ιστορικό Γιάννη Κορδάτο ο πρώτος συνεταιρισμός στην Ελλάδα που ιδρύθηκε το 1870 στην Αθήνα ήταν ο προμηθευτικός "Εταιρεία του Εργατικού Λαού - Αυτοβοήθεια" από 26 εργάτες, που αργότερα έφθασαν τους 200 και με επέκταση της οικονομικής τους δράσης τη δημιουργία ενός κεντρικού μπακάλικου και άλλων πρακτορείων. Τον ίδιο χρόνο στην Αθήνα ιδρύθηκε και δεύτερος συνεταιρισμός, η "Ένωση των τίμιων Τεχνιτών", από τα ιδρυτικά μέλη του οποίου ήταν και οι καλλιτέχνες - γλύπτες Γιαννούλης Χαλεπάς και Μ. Βιδάλης.

Τρίτος συνεταιρισμός ιδρύθηκε στα 1877 από μικροτεχνίτες με το όνομα "Εταιρεία του Λαού" ή "Ένωσις".

Άλλη προσπάθεια εφαρμογής στην πράξη των συνεταιριστικών ιδεών έγινε στα 1879, με την ίδρυση στην Κύμη της Ευβοίας του Σωματείου "Ο εργάτης", που είχε σκοπό να κάνει αποταμιευτικές και πιστωτικές εργασίες ανάμεσα στα μέλη του και να περιθάλπει τα ασθενούντα μέλη του. Ο στην ουσία αρχικά συνεταιρισμός της Κύμης έχασε πολύ γρήγορα τον χαρακτήρα του Συνεταιρισμού. Άλλη προσπάθεια έγινε με την ίδρυση στα 1893 του "Γεωργικού Προμηθευτικού Συλλόγου Βυτίνας" από τον Σπυρ. Χασιώτη, διευθυντή τότε της Γεωργικής Σχολής Βυτίνας. Όλες μέχρι τα 1900 συνεταιριστικές προσπάθειες δεν μπόρεσαν να ευδοκιμήσουν και απέτυχαν. Και δεν είχαν επιτυχία γιατί ακόμα δεν είχαν δημιουργηθεί οι κατάλληλες-ευνοϊκές συνθήκες για τη γένεση του συνεταιριστικού κινήματος στην Ελλάδα.

Την αφετηρία του συνεταιριστικού κινήματος στην Ελλάδα αποτελεί η ίδρυση στα 1900 του "Μετοχικού Γεωργικού Συλλόγου" Αλμυρού.

από τον δάσκαλο Νικ. Μιχόπουλο, με την συνεργασία και δη συνδρομή του γεωπόνου Δ. Γρηγοριάδη, διευθυντή τότε της Κασσαβετείου Γεωργικής Σχολής.

Ο πρώτος αυτός σύγχρονος συνεταιρισμός ιδρύθηκε σαν σωματείο γιατί δεν υπήρχε τότε συνεταιριστική νομοθεσία. Το καταστατικό του συνεταιρισμού αυτού συντάχθηκε από τον Μιχόπουλο, με βάση τις τότε αρχές του συνεταιριστικού κινήματος της Ευρώπης. Το καταστατικό αυτό ίσχυε μέχρι την ψήφιση του Νόμου 602/1914 "Περί συνεταιρισμών" όταν τροποποιήθηκε και προσαρμόστηκε στις διατάξεις του νόμου αυτού.

Η δράση του συνεταιρισμού Αλμυρού ήταν αξιόλογη για την εποχή εκείνη. Αρχίζοντας με την παροχή δανείων προς τους συνεταιίρους έφθασε στα 1910 να αποκτήσει δική του αλωνιστική μηχανή. Ο συνεταιρισμός αυτός χωρίς καμιά διακοπή συνεχίζει τη λαμπρή του δράση μέχρι σήμερα.

Η ίδρυση και η δράση του συνεταιρισμού Αλμυρού γρήγορα έγινε γνωστή και άρχισε να αποτελεί το καλό παράδειγμα για ίδρυση και άλλων συνεταιρισμών.

Με βάση το υπόδειγμα του Συνεταιρισμού Αλμυρού δημιουργούνται ύστερα μια σειρά άλλοι συνεταιρισμοί. Στα 1901 μετωνομάστηκε "Πιστωτικός Συνεταιρισμός Τεχνοεργατών Λαμίας". Στα επόμενα χρόνια ιδρύθηκαν ωρισμένοι άλλοι συνεταιρισμοί στην περιφέρεια Μεσολογγίου και κυρίως στα καπνικά χωριά του Αγρινίου με την πρωτοβουλία του Δημοδιδασκάλου Κωνσταντίνου Χολέβα. Στα 1909 ιδρύθηκε στην Θεσσαλονίκη ο πρώτος καταναλωτικός συνεταιρισμός "Η Συνεργατική Ένωση" των σιδηροδρομικών υπαλλήλων Μακεδονίας. Στα 1911 με την πρωτοβουλία του νομογεωπόνου Μεσολογγίου Γ. Μολφέτα, ιδρύθηκε το "Μετسخικό Ταμείο Αλληλοβοηθείας Παρακελπίτιδος". Στα 1912 με την βοήθεια του γεωπόνου Μαργέτη και του τότε βουλευτή Σπ. Θεωδορόπουλου, ιδρύθηκε

στο Λιόπεσι της Αττικής ο "Γεωργικός Συνεργατικός Σύνδεσμος Μεσογείων" και ο "Οινοποιητικός Συνεταιρισμών Μεγάρων", Χαϊκίδας κλπ.

Συνεταιρισμοί επίσης είχαν ιδρυθή σε κάμποσα άλλα χωριά, όπως της Θεσσαλίας στο Γκερλί της Λάρισας, στα Φάρσαλα, στο Μπαρρακλί Φαρσάλων, στο Μεσενικόλα Καρδίτσας κλπ. της Εύβοιας στα πολιτικά, στα καθενά στο ακλάδι, στο οξόβιλο κλπ. της Πελοποννήσου στην Αμαλιάδα, στο Άργος, στο Μούλκι Κορινθίας κλπ. Επίσης στην περιφέρεια Φθιώτιδος και σε άλλες περιφέρειες.

Οι συνεταιρισμοί που είχαν ιδρυθεί ως το 1910 ήταν πολύ λίγοι. Από το 1911-1912 η συνεταιριστική κίνηση άρχισε να επαπτύσσεται και να ιδρύονται συνεταιρισμοί με κάπως γρηγορότερο ρυθμό απ' ό,τι πριν.

2.- Οι παράγοντες που επέδρασαν στην ίδρυση των συνεταιρισμών.

Οι αλλαγές οι οποίες άρχισαν να γίνονται από τα τέλη του 19ου αιώνα στην Οικονομική και κοινωνική ζωή της Ελλάδας από τις αρχές του 20ου αιώνα γίνονται με ταχύτερο ρυθμό.

Η βιομηχανία κάνει γρηγορότερα βήματα προς τα εμπρός. Δημιουργούνται καινούργιες φάμπρικες, πιά μεγάλες από πριν, που απασχολούν μεγαλύτερο αριθμό εργατών. Έτσι, ο αριθμός των εργατών μεγαλώνει. Το εμπόριο δυναμώνει και επεκτείνεται, ευρύνεται ο κύκλος των εργασιών του. Τα αστικά κέντρα αυξάνουν και ο αστικός πληθυσμός μεγαλώνει. Η οικονομική ανάπτυξη της χώρας αρχίζει να γίνεται με γρηγορότερους ρυθμούς.

Μέσα σ' αυτές τις συνθήκες μεγαλώνει αριθμητικά η αστική τάξη και δυναμώνει ο ρόλος της. Αλλάζει τώρα ο συσχετισμός των δυνάμεων στην αστοκοτζαμπάσικη συμμαχία. Η αστική τάξη τώρα διεκδικεί την πρώτη θέση στη συμμαχία και στην κρατική εξουσία, πράγμα που

το επέτυχε τελικά με την στρατιωτική επανάσταση στο Γουδί στα 1909.

Την ίδια περίοδο αναπτύσσεται παραπέρα το εργατικό κίνημα. Η εργατική τάξη συνειδητοποιείται πió πολύ να οργανώνεται συνδικαλιστικά. Στην περίοδο αυτή ιδρύονται μια σειρά εργατικά σωματεία και τα πρώτα εργατικά κέντρα στο Βόλο, στην Λάρισα, στην Αθήνα κ.α. Ταυτόχρονα ξεσπούν μια σειρά από απεργίες. Οι σοσιαλιστικές ιδέες εξαπλώνονται πió πολύ ανάμεσα στους εργάτες, τους διανοούμενους, τους επαγγελματίες, ακόμα φτάνουν και στους αγρότες.

Δημιουργούνται σοσιαλιστικοί όμιλοι και στα 1909 ιδρύεται από τον Πλ. Δρακούλη το Ελληνικό Σοσιαλιστικό Κόμμα.

Μεγάλη ανάπτυξη στην περίοδο αυτή πήρε το αγροτικό κίνημα, που είχε αγκαλιάσει τις πλατειές μάζες της αγροτιάς, ιδιαίτερα στη Θεσσαλία με αίτημα την απαλλοτρίωση της γης και σύνθημα η γη "στους καλλιεργητές της".

Από τις αρχές του 1900 αρχίζουν να εκδηλώνονται διάφορες μικροεξεγέρσεις των αγροτών ενάντια στις καταπιέσεις των τσιφλικιάδων και των επιστατών τους, που ιδιαίτερα αφόρητες ήταν στη Θεσσαλία, ύστερα από την προσάρτησή της, που έγινε στα 1882.

Επικεφαλής του αγροτικού κινήματος, μπαίνουν διανοούμενοι και επαγγελματίες, που κατάγονται από τα χωριά, και αγρότες. Στον αγώνα της αγροτιάς βοηθάει και η νεογέννητη εργατική τάξη και οι σοσιαλιστές της εποχής εκείνης. Το εργατικό κέντρο Βόλου π.κ. συνέβαλε πολύ στην ανάπτυξη του εργατικού κινήματος της Θεσσαλίας, ιδιαίτερα με την εφημερίδα του "Εργάτης - Αγρότης" που είχε γίνει ο φλογερός κήρυκας και προπαγανδιστής του δίκαιου αιτήματος της Θεσσαλικής αγροτιάς για την απαλλοτρίωση των τσιφλικιών.

Ο Σοσιαλιστής Μαρίνος Αντύπας, συνεπαρμένος από τα ξεσηκώματα της Θεσσαλικής αγροτιάς, εγκαταλείπει την Αθήνα και στα 1905

κατεβαίνει στη Θεσσαλία και δίνει όλες του τις δυνάμεις και αυτή του τη ζωή στον δίκαιο αγώνα των αγροτών. Σημαντική ήταν η συμβολή του Αντύπα στην ανάπτυξη του αγροτικού Θεσσαλικού κινήματος, γι' αυτό και οι τσιφλικιάδες στα 1907 τον δολοφόνησαν. Αρκετά επίσης συνέβαλε και ο δικηγόρος του Βόλου Σοφοκλής Τριανταφυλίδης με την εφημερίδα του "Πανθεσσαλική", η οποία από το 1900 που εκδίδεται διεκτραγωδεί την άθλια ζωή των αγροτών και προπαγανδίζει την απαλλοτρίωση των τσιφλικιών.

Στη Θεσσαλία αρχίζουν να εμφανίζονται και οι πρώτες επαγγελματικές συνδικαλιστικές οργανώσεις της αγροτιάς, που μπαίνουν επικεφαλής και οργανώνουν την πάλη της. Τον Μάη 1909 στην Καρδίτσα, με πρωτοβουλία διανοουμένων και επαγγελματιών, που κατάγονται από τα χωριά και αγροτών, ιδρύεται ο πρώτος Γεωργικός Πεδινός Σύνδεσμος, που ανέλαβε την οργάνωση του αγώνα των αγροτών της περιφέρειας της Καρδίτσας για την απαλλοτρίωση των τσιφλικιών και την πρωτοβουλία για ίδρυση παρόμοιων Συνδέσμων και στις άλλες αγροτικές περιφέρειες.

Τέτοιοι σύνδεσμοι έγιναν αργότερα στα Τρίκαλα, και στα Φάρσαλα, στην Λάρισα, στη Λαμία και αλλού.

Στις 16 του Σεπτεμβρίου 1909 γίνεται στην Καρδίτσα το πρώτο παλλαϊκό αγροτικό συλλαλητήριο, οργανωμένο από τον Γεωργικό Σύνδεσμο, που είχε μεγάλη απήχηση σ' όλους τους αγρότες. Αργότερα γίνονται τέτοια συλλαλητήρια και στις άλλες πόλεις της Θεσσαλίας, με αποκορύφωμα την αγροτική εξέγερση του Κιλελέρ, στις 6/19 Μάρτη 1910, στην οποία έπεσαν και τα πρώτα θύματα της αγροτιάς από τα βόλια της αστοτσιφλικιάδικης κυβέρνησης.

Η εξέγερση του Κιλελέρ άσκησε μεγάλη επίδραση πάνω στο αγροτικό κίνημα και ειδικότερα στο συνεταιριστικό κίνημα "Η σημασία της εξέγερσης του Κιλελέρ, τόσο για τους αγώνες της αγροτιάς της

εποχής εκείνης όσο για τους κατοπινούς της είναι μεγάλη!!"

Η εξέγερση αυτή αποτελεί ιστορικό σταθμό στους αγώνες της αγροτιάς μας. Είναι η πρώτη ύστερα από την επανάσταση του 1821 μαζική οργανωμένη πάλη των αγροτών στην οποία έδωσαν πολλά θύματα, που έγιναν σύμβολο για τους κατοπινούς αγώνες τους.

Από την σύγκρουση αυτή οι Θεσσαλοί κολλήγοι και μαζί τους όλη η αγροτιά της Ελλάδος έβγαλαν διδάγματα, πλούτισαν την πείρα τους".

Με πείρα την εξέγερση του Κιλελέρ και τους προηγούμενους αγώνες τους οι αγρότες οργανώνουν τους κατοπινούς αγώνες τους και χρησιμοποιούν αργότερα μια σειρά μορφές οργάνωσης στην πάλη τους για το πρόβλημα της γης και για τα άλλα ζητήματά τους.

Μια από τις μορφές οργάνωσης που χρησιμοποίησαν είναι και οι Συνεταιρισμοί, που παράλληλα με την Οικονομική δράση χρησιμοποιούνται και σαν όργανα πάλης.

Κάτω από την πίεση αυτή των αγώνων της αγροτιάς το αστοσιφικιάδικο κράτος στα χρόνια 1907-1911 κάνει τη δεύτερη απαλλοτρίωση και παραχωρεί στους αγρότες της Θεσσαλίας, με βαρειές δόσεις φυσικά, 1.064.700 στρεμμάτων γης, στα οποία αποκαταστάθηκαν 2624 προσφυγικές οικογένειες από τη Βουλγαρία και 4898 ντόπιες οικογένειες.

Στα 1909 συνήλθε στην Αθήνα και το Α' πανελλήνιο Συνέδριο Γεωργίας Βιομηχανίας και Εμπορίου, το οποίο κηρήχθηκε υπέρ της εισαγωγής της νομοθεσίας των συνεταιρισμών.

Όλα αυτά ασκούν μεγάλη επίδραση και δημιουργούν ευνοϊκές αντικειμενικές προϋποθέσεις για την εμφάνιση και την ίδρυση των Συνεταιρισμών.

Στην ίδια περίοδο εμφανίζονται μια σειρά διανοούμενοι, γεωπόνοι, δικηγόροι και άλλοι, οι οποίοι επηρεασμένοι από το αναπτυσ-

σόμενο συνεταιριστικό κίνημα την εποχή εκείνη στην Ευρώπη, γίνονται κήρυκες της Συνεταιριστικής ιδέας και παίρνουν σοβαρή πρωτοβουλία στην συνεταιριστική κίνηση που είχε αρχίσει με το Συνεταιρισμό του Αλμυρού.

Ιδιαίτερα σημαντική ήταν η συμβολή για το Εξκίνημα του Συνεταιριστικού κινήματος στη χώρα μας του Σωκράτη Ιασεμίδη Ανώτερος Υπάλληλος του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και αργότερα του Υπουργείου Γεωργείας. Ο Ιασεμίδης το μεγαλύτερο μέρος της ζωτικότητάς του το διέθεσε για το συνεταιριστικό κίνημα της Ελλάδας, ιδιαίτερα για να πείσει τους αρμόδιους κρατικούς παράγοντες να θεσπίσουν τη συνεταιριστική νομοθεσία και να βοηθήσουν την ίδρυση και την ανάπτυξη των συνεταιρισμών.

Μεγάλη ήταν η συμβολή των δασκάλων στην ίδρυση συνεταιρισμών στα χωριά. Οι δάσκαλοι των χωριών προοδευτικοί στη βάση τους, παιδιά οι περισσότεροι αγροτών και επαγγελματιών, ζούσαν από κοντά την άθλια ζωή των αγροτών. Οι συνεταιριστικές ιδέες που υπόσχονταν βελτίωση της κατάστασης των εργαζομένων ήταν εικόμενο να συγκινήσουν τους δασκάλους και να τους κάνουν πρωταγωνιστές στην ίδρυση των συνεταιρισμών στα χωριά.

Έτσι, μαζί με τις ευνοϊκές αντικειμενικές προϋποθέσεις για το Συνεταιριστικό κίνημα επέδρασε και ο υποκειμενικός παράγοντας.

3.- Η δράση των συνεταιρισμών στο πρώτο στάδιο της εμφάνισής τους.

Στο πρώτο στάδιο της εμφάνισης και της ανάπτυξής του στην Ελλάδα το συνεταιριστικό κίνημα προχωρεί με πάρα πολύ αργούς ρυθμούς και βρίσκεται σε πολύ καθυστερημένη κατάσταση.

Βρίσκεται σε μεγαλύτερη καθυστέρηση ακόμα και από αυτά τα συνεταιριστικά κινήματα των άλλων Βαλκανικών χωρών, οι οποίες απε-

λευθερώθηκαν πολύ αργότερα από την Ελλάδα.

Ως τα 1913, σύμφωνα με στοιχεία που είχε δώσει ο Σαρ. Ιασεμίδης, στο Διεθνές Συνεταιριστικό Συνέδριο στη Γάνδη το 1913 και στο οποίο είχε πάρει μέρος σαν αντιπρόσωπος της Ελλάδος, υπήρχαν 87 γεωργικοί συνεταιρισμοί, με καταβεβλημένο κεφάλαιο 12.309 δραχμές της εποχής εκείνης. Αστικοί συνεταιρισμοί ως τότε δεν είχαν ιδρυθεί παρά ελάχιστοι, δεν ξεπερνούσαν τους 10.

Ως το 1915 δε, όταν ψηφίστηκε ο σχετικός νόμος "περί συνεταιρισμών" είχαν ιδρυθεί συνολικά 152 συνεταιρισμοί σύμφωνα με τα στοιχεία που δίνει ο Π. Δεκάζος στο βιβλίο του "Οι Ελληνικοί Συνεταιρισμοί".

Από αυτούς ωρισμένοι είχαν ιδρυθεί αποκλειστικά από κολλήγους όπως π.χ. ο Μετοχικός Γεωργικός Σύλλογος Γκερλί - Λάρισας και σε άλλους είχαν γίνει μέλη και κολλήγοι.

Η δράση των συνεταιρισμών στο πρώτο στάδιο της ανάπτυξής τους ήταν πάρα πολύ περιορισμένη και κυρίως πιστωτική.

Βασικά, οι συνεταιρισμοί ήταν πιστωτικοί, για τον αλληλοδανεισμό των μελών τους; ή για την εξεύρεση απ' έξω δανείων για τις ανάγκες των μελών τους, σε πολύ περιορισμένα όμως πλαίσια.

Εξαίρεση αποτελούσε ο Συνεταιρισμός Αλμυρού, ο οποίος στα 1914 είχε 160 μέλη και είχε αποκτήσει δύο αλωνιστικές μηχανές, με τις οποίες αλώνιζε τα σιτηρά των συνεταίρων και άλλων αγροτών, ένα σιτοκαθαριστήριο και ενοικιστική μηχανή αραβοσίτου. Εκτός από τις εργασίες αυτές με το συνεταιριστικό του κεφάλαιο 80.000 δραχμών και πάνω χορηγούσε δάνεια στα μέλη του. Επίσης, οι οινοποιητικοί συνεταιρισμοί της Αττικής, που ασχολούνται με εργασίες για την αξιοποίηση της παραγωγής των μελών τους. Η "μεγαριική Εταιρεία οίνων και οινοπνευματωδών" π.χ. είχε κάνει δεξαμενές για την από κοινού συγκέντρωση και διάθεση του γλευκού των συνεταίρων και μάλιστα

είχε ιδρύσει στην Αθήνα και πρατήριο για τη λιανική πώληση των κρασιών. Επίσης και ορισμένοι άλλοι συνεταιρισμοί μικρότερης σημασίας.

Το συνεταιριστικό κίνημα στην περίοδο αυτή βρισκόταν στη γένεση στην πρώτη εμφάνιση και τη διαμόρφωσή του. Δεν είχε πάρει ακόμα την οριστική του μορφή.

Περνούσε τη νηπιακή του ηλικία.

Οι συνεταιριστές της περιόδου αυτής - αγρότες, δάσκαλοι, γεωπόνοι κι άλλοι διανοούμενοι, επαγγελματίες, εργάτες - είχαν να παλαίψουν με πολλές δυσκολίες. Οι οικονομικές, κοινωνικές και πολιτικές συνθήκες δεν είναι ακόμα ώριμες για μια άνθιση του συνεταιριστικού κινήματος. Το αστοτσιφλικιάδικο κράτος όχι μόνο δεν βοηθάει την ίδρυση των συνεταιρισμών, αλλά και την εμποδίζει.

Φοβάται τις λαϊκές οργανώσεις.

Στην περίοδο αυτή δεν υπάρχει νομοθεσία που να διευκολύνει την ίδρυση συνεταιρισμών. Μεγάλη αντίδραση προβάλλουν στην ίδρυση συνεταιρισμών οι έμποροι και οι άλλοι κερδοσκοποί, που τα συμφέροντά τους θίγονται από την δράση των συνεταιρισμών.

Οι αγρότες με το χαμηλό μορφωτικό και πολιτιστικό επίπεδο δεν είναι εύκολοι δέκτες των κηρυγμάτων των αποστόλων συνεταιριστών της εποχής εκείνης.

Με τέτοιες δυσκολίες παλεύει προς όλες τις κατευθύνσεις το συνεταιριστικό κίνημα της Ελλάδος στο πρώτο του στάδιο. Γι' αυτό και η δράση του στην περίοδο αυτή είναι τώρα πολύ περιορισμένη, ασήμαντη.

Η ιστορική αυτή αναδρομή μας βοηθά να κατανοήσουμε την εξέλιξη των συνεταιρισμών στην χώρα μας. Ας δούμε όμως τι γίνεται στην Ευρώπη ταυτόχρονα.

Εμφάνιση και εξέλιξη του Συνεργατισμού στην Ευρώπη.

Ο σύγχρονος Συνεργατισμός αποτελεί μορφή αλληλοβοήθειας με πλεονεκτήματα, που εκτιμήθηκαν κυρίως από την εποχή της μεγάλης βιομηχανικής επανάστασης, πριν διακόσια περίπου χρόνια. Το σημείο εκκινήσεως του αναζητείται από τους ερευνητές και δικάζονται οι γνώμες ως προς το ακριβές σημείο και τον ακριβή χρόνο που δημιουργήθηκαν σύγχρονου τύπου Συνεταιρισμοί. Γεγονός είναι ότι η τεράστια σημασία που είχε δοθεί στο κεφάλαιο και τη βιομηχανική επανάσταση, μαζί με το αίσθημα ανασφάλειας που δημιούργησε στους αγρότες και στους εργάτες εκτός από το χρόνιο πρόβλημα της ανέχειας, οδήγησαν στην αναζήτηση θεραπείας των κοινωνικών προβλημάτων. Με την αποτυχία των κρατικών και των φιλανθρωπικών προγραμμάτων να βοηθήσουν στην λύση του προβλήματος, η υιοθέτηση του συνεργατισμού θεωρήθηκε ως μια διέξοδος.

Παρά το γεγονός ότι η βιομηχανική επανάσταση άρχισε ουσιαστικά από την Μ. Βρετανία, η συνεταιριστική κίνηση δεν ακολούθησε στην γέννηση και τη διάδοσή της τον ίδιο δρόμο. Στηριζόμενη στην πανάρχαια αρχή και πρακτική της αλληλοβοήθειας και στον πανανθρώπινο ένστικτο της συσπειρώσεως για αντιμετώπιση κοινών κινδύνων ξεκίνησε σχεδόν ταυτόχρονα, γύρω στο 1850, από διάφορα σημεία με διάφορες παραλλαγές.

Με τη βοήθεια και τη διδασκαλία των θεωρητικών του Συνεργατισμού και με πρόσφορο τὸ έδαφος για την εμφάνισή του, ο σύγχρονος συνεταιρισμός ενσαρκώθηκε σε τρεις βασικές σε τρεις διαφορετικές χώρες: συνεταιρισμός καταναλωτών στη Μ. Βρετανία, πιστωτικός συνεταιρισμός βιοτεχνών στην Γερμανία, συνεταιρισμός παραγωγής στην Γαλλία. Οι κινήσεις αυτές γεννήθηκαν και προχώρησαν χωριστά ή μια από την άλλη. Έλειπε ακόμη και η αίσθηση της συγγένειας και του κοινού υπόβαθρου ιδεών.

Καταναλωτικοί Συνεταιρισμοί.

Η διάδοση των ατμοκινήτων μηχανών στην βιομηχανία και στις μεταφορές της Μ. Βρετανίας, άλλαξε ριζικά τις συνθήκες παραγωγής και εμπορίας των προϊόντων πριν από τα μέσα του 18ου αιώνα.

Περίοδοι έντονης βιομηχανικής και κατασκευαστικής δραστηριότητας τράβηξαν τον πληθυσμό στις πόλεις και οδήγησαν σε φοβερή υποβάθμιση των συνθηκών κατοικίας, υγιεινής και εκπαίδευσής του, επειδή έλειπε η απαραίδεκτη υποδομή.

Όταν ακολούθησε η ύφεση, η ανεργία έπληξε τους ημερομισθίους εργάτες, και μειώνοντας το επίπεδο διαβιώσεώς τους, τους δημιούργησε το αίσθημα της αβεβαιότητας.

Μολονότι τα ημερομίσθια ήταν πολύ χαμηλά, ο συνδικαλισμός, αν δεν ήταν παράνομος, ήταν τουλάχιστον ριψοκίνδυνος.

Η κατάσταση χειροτέρευσε με τις πτωχές γεωργικές εσοδείες μετά το 1840 και οδήγησε μεγάλες μάζες του πληθυσμού σε απόγνωση.

Αυτό το κλίμα αντιμετώπιζαν οι πρωτεργάτες του Συνεταιρισμού του Ρονσντέιλ όταν συγκεντρώθηκαν για να συζητήσουν τρόπους για να βγουν από το αδιέξοδο.

Αφού συζήτησαν την προσφυγή τους στην φιλανθρωπία και το ενδεχόμενο της μετανάστεύσεώς τους, αποφάσισαν τελικά να προσπαθήσουν να μειώσουν το κόστος της ζωής τους με από κοινού προσπάθεια των ειδών διατροφής τους. Αποφάσισαν να συνεταιρισθούν δημιουργώντας έναν καταναλωτικό σνεταιρισμό. Αρχικά θα αγόραζαν τα βασικότερα είδη διατροφής: αλεύρι, βούτυρο, ζάχαρη. Θα τα αγόραζαν τοις μετρητοίς για να πετύχουν καλύτερους όρους. Όμως τα διαθέσιμα μετρητά τους δεν έφταναν ούτε για ένα σακί αλεύρι και παρά λίγο να εγκαταλείψουν και αυτή την ιδέα. Ύστερα από επανειλημμένες συζητήσεις και αφού στους πρώτους 15 υφαντουργούς προστέθη-

καν και άλλοι ώστε να γίνουν 28, αποφάσισαν να ιδρύσουν συνεταιρισμό, που να λειτουργεί με προαποφασισμένους κανόνες και να έχει συγκεκριμένους και αποδεκτούς από όλους σκοπούς.

Τους σκοπούς του συνεταιρισμού περιέλαβαν στο πρώτο άρθρο του καταστατικού τους που ανέφερε τα ακόλουθα:

"Σκοπός και πρόγραμμα του Συνεταιρισμού είναι να παίρνει μέτρα για τα υλικά συμφέροντα των μελών καθώς και για την βελτίωση της κοινωνικής και οικογενειακής θέσεώς τους, με το σχηματισμό κεφαλαίου, που θα κατανέμεται σε μερίδες από μια λίρα η κάθε μια, προ πραγματοποίηση των έξη επιδιώξεων:

- την ίδρυση καταστήματος για πώληση τροφίμων ρούχων κλπ.
- την οικοδόμηση, αγορά και κατασκευή ενός αριθμού σπιτιών για τα μέλη που θέλουν να βοηθηθούν αμοιβαία, προκειμένου να βελτιώσουν τις συνθήκες της οικογενειακής και κοινωνικής τους ζωής
- την έναρξη κατασκευής εκείνων των ειδών που ο συνεταιρισμός θα κρίνει κατάλληλα, προκειμένου να προσφέρει εργασία στα άνεργα μέλη ή να βοηθήσει εκείνους που υποφέρουν εξ αιτίας επανειλημμένων μειώσεων του μισθού τους
- την αγορά ή μίσθωση από το Συνεταιρισμό ενός ή περισσοτέρων αγροκτημάτων, που θα καλλιεργούνται από τα άνεργα μέλη ή από μέλη που δεν αμείβονται ικανοποιητικά, για περισσότερη ωφέλεια και εξασφάλιση των μελών του Συνεταιρισμού"...

Αφού έθεσαν και τις αρχές που θα ακολουθούσε ο Συνεταιρισμός για την διοίκηση και την λειτουργία του, ο "Συνεταιρισμός των Δικαίων Σιαπανέων του Ροτσντέϊλ" ιδρύθηκε ως αλληλοβοηθητικό σωματείο στις 24 Οκτωβρίου 1844, με μέλη 27 άνδρες και μια γυναίκα.

Μέχρι την έγκρισή του ο αριθμός μελών είχε φθάσει τους 40,

με τους περισσότερους υφαντουργούς, αλλά και με συμμετοχή ενός βιβλιοδέτη, ενός στοιχειοθέτη, ενός μηχανικού, ενός εμποροϋπάλληλου και ενός γυρολόγου.

Το κατάστημα του Συνεταιρισμού άνοιξε στις 21 Δεκεμβρίου 1844, μέσα σε ένα κλίμα ειρωνίας από τους περιοίκους.

Με τη συστηματική όμως προσπάθεια των μελών το κλίμα άλλαξε γρήγορα. Το 1845 το κατάστημα άρχισε να πωλεί τσάϊ και καπνό, εκτός από τα βασικά είδη που προαναφέρθηκαν.

Το 1846 άρχισε να πωλεί κρέας και το 1848 νοίκιασε ολόκληρο σπίτι για τις εργασίες του που πολλαπλασιάστηκαν μαζί με τα μέλη του.

Το 1849 άνοιξε πρατήριο πώλησης βιβλίων και εφημερίδων διαθέτοντας τα κέρδη του για την ίδρυση βιβλιοθήκης.

Το 1850 ίδρυσε δημοτικό σχολείο και εγκατέστησε τον πρώτο αλευρόμυλο, το δε 1855 ίδρυσε και δεύτερο σχολείο και εγκατέστησε δικό του υφαντουργείο.

Η λαμπρή πορεία του συνεταιρισμού συνεχίστηκε με την ίδρυση υποκαταστήματος, σφαγείου δευτέρου αλευρόμυλου και ταμείου προνοίας για τα μέλη του.

Το 1867 μάλιστα ο Συνεταιρισμός κατασκεύασε δικό του μεγαλοπρεπές μέγαρο με καταστήματα, βιβλιοθήκη, αναγνωστήρια, αίθουσες συνελεύσεων, διαλέξεων κλπ.

Τον ίδιο χρόνο ο Συνεταιρισμός, που δεν μπορούσε να συγκεντρώσει το 1844 μια λίρα συμμετοχής από κάθε μέλος, διέθεσε 25.000 λίρες για εξασφάλιση κατάλληλων κατοικιών στα μέλη.

Η απόδειξη της λειτουργικότητας των αρχών και των κανόνων του καταναλωτικού συνεταιρισμού στην πράξη από τους σκαπανείς του Ρότοντεϊλ, άνοιξαν τον δρόμο για την ανάπτυξη τόσο της καταναλωτικής κινήσεως όσο και άλλων ειδών συνεταιρισμών.

Δεν πρέπει βέβαια να νομισθεί ότι οι σκαπανείς ίδρυσαν τον πρώτο Συνεταιρισμό καταναλωτών. Οι κήρυκες του Συνεργατισμού στην Αγγλία Ρόμπερτ Όουσι και Γουίλιαμ Κίνγκι είχαν, ως το 1835 προωθήσει την ίδρυση αρκετών συνεταιρισμών, από τους οποίους ελάχιστοι είχαν επιβιώσει όταν ιδρύθηκε ο συνεταιρισμός του Ρότσοντέιλ. Επίσης στην Γαλλία, το Βέλγιο, τη Γερμανία, την Ιταλία και την Ελβετία είχαν γίνει αρκετές προσπάθειες μέχρι τα μέσα του 18ου αιώνα.

Το γεγονός ότι οι σκαπανείς θεωρούνται πρωτοπόροι, οφείλεται στο ότι δημιούργησαν ένα πρότυπο που αποδείχθηκε και στην πράξη επιτυχημένο.

Με τη δημοσίευση της ιστορίας του Ροτσοντέιλ από τον Χόλουικ το 1853 ο θεσμός του καταναλωτικού συνεταιρισμού έγινε ευρύτερα γνωστός στην Ευρώπη. Ως το 1865 καταστήματα καταναλωτικών συνεταιρισμών είχαν εγκατασταθεί όχι μόνο στην Γαλλία, το Βέλγιο την Ελβετία, τη Γερμανία και την Αυστρία, αλλά ακόμη και στην Δανία, την Νορβηγία και τη Ρίγα, το απώτερο άκρο της Βαλτικής. Πολλοί από τους συνεταιρισμούς αυτούς έδειξαν ελαστικότητα στην εφαρμογή ορισμένων από τους κανόνες του Ρότσοντέιλ, ιδίως ως προς την πληρωμή τοις μετρητοίς, την πολιτική ουδετερότητα, την φροντίδα για την εκπαίδευση ή την αποδοτικότητα.

Για τούτο αρκετά δεν επιβίωσαν.

Κατά την εξελικτική τους πορεία, οι καταναλωτικοί συνεταιρισμοί είχαν να αντιμετωπίσουν την προσαρμογή προς την μεταβαλλόμενη πραγματικότητα. Η μέθοδος προόδου των σκαπανέων αποδείχτηκε άριστη για εποχή της. Όταν όμως από τις αρχές του 20ου αιώνα άρχισαν να εμφανίζονται τα μεγάλα καταστήματα, οι αλυσίδες καταστημάτων και οι υπεραγορές (SUPER MARKETS), τα παλιά μεγέθη δεν ήταν δυνατόν να ανταποκριθούν στις αυξανόμενες απαιτήσεις της νέας επο-

χής. Οι πiό ευέλικτοι και ευπροσάρμοστοι από τους συνεταιριστικούς ηγέτες, αντιλήφθηκαν την αλλαγή και πέτυχαν με την συγχώνευση να δημιουργήσουν το αναγκαίο μεγάλο μέγεθος. Στην Μ. Βρετανία οι 1455 συνεταιρισμοί με 2 εκατομμύρια μέλη το 1903, έγιναν 1085 το 1938 με 8,5 εκατομμύρια μέλη.

Στην Γερμανία οι 1293 συνεταιρισμοί με 2,7 εκατομμύρια μέλη το 1920, έγιναν 949 με 3 εκατομμύρια μέλη το 1938. Στην Σουηδία οι 856 συνεταιρισμοί του 1924 έγιναν 710 το 1936, ενώ ο αριθμός μελών τους από 271 χιλιάδες αυξήθηκε σε 601 χιλιάδες. Οι χώρες που γνώρισαν κατοχή στην πρώτο παγκόσμιο πόλεμο, η Γαλλία και το Βέλγιο, οδηγήθηκαν για διαφορετικούς λόγους, σε δραστική μείωση του αριθμού των καταναλωτικών συνεταιρισμών με γη συγχώνευσή τους. Από 250 στο Βέλγιο προέκυψαν περίπου 50, ενώ στη Γαλλία τα τέσσερα πέμπτα της κινήσεως συγχωνεύθηκαν σε 50 συνεταιρισμούς.

Γενικότερα, η εξέλιξη του εμπορίου μετά το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο έδειξε την μεγάλη σημασία του μεγέθους στο λιανεμπόριο. Η στρατηγική επιλογή της θέσεως των καταστημάτων, η χρησιμοποίηση υψηλομίσθων ειδικών, η αγορά σε μεγάλες ποσότητες κατ' ευθείαν από τις παραγωγικές μονάδες, η έρευνα της αγοράς, αποτελούν τα νέα όπλα, χωρίς τα οποία η συνεταιριστική κίνηση δεν θα είναι δυνατόν να αντέξει στον ανταγωνισμό. Ιδιαίτερη σημασία επίσης αποκτά η δημιουργία τεραστίων πολυεθνικών συγκροτημάτων, που προβαίνουν σε ενιαίες προμήθειες για εκτεταμένο αριθμό καταστημάτων και ακόμη σε δική τους παραγωγή ορισμένων από τα προϊόντα που διαθέτουν.

Εξάλλου, η ύπαρξη αλυσίδας καταστημάτων εξαρτημένων από τον ίδιο μητρικό οργανισμό, έχει οδηγήσει στην δημιουργία φορέων χονδρεμπορίου.

Την πολιτική αυτή ακολούθησαν και τα μεγάλα ιδιωτικά συγκροτήματα και οι συνεταιριστικές οργανώσεις με τη διασύνδεση μεταξύ

τους. Οι συνεταιριστικές κινήσεις των καταναλωτών σε αρκετές χώρες, που ακολουθούν από κοντά ή και οδηγούν στην εξέλιξη, όπως στην Σουηδία και τις άλλες σκανδιναβικές χώρες, την Ελβετία, το Βέλγιο, τη Μ. Βρετανία κλπ., έχουν δημιουργήσει ισχυρούς κεντρικούς κονδρεμπορικούς φορείς, με μεγάλες εκσυγχρονισμένες κεντρικές εγκαταστάσεις με δικά τους μεταφορικά μέσα και οργάνωση με ηλεκτρονικούς υπολογιστές. Με τον τρόπο αυτό οι καταναλωτικοί συνεταιρισμοί συνεχίζουν να προσφέρουν πολύτιμες υπηρεσίες στους καταναλωτές και όχι μόνο στα μέλη τους με το ρυθμιστικό ρόλο που παίζουν στην αγορά, με την ευρεία πληροφόρηση των καταναλωτών και με τα κέντρα ελέγχου των προϊόντων.

Στην Ελλάδα οι καταναλωτικοί συνεταιρισμοί βρίσκονται ακόμη στο πρώτο στάδιο ανάπτυξής τους. Με την συνεργασία των σουηδικών καταναλωτικών συνεταιρισμών και τη συμπαράσταση της ΠΑΣΕΓΕΣ δημιουργήθηκε πριν από 15 περίπου χρόνια ο πρώτος πυρήνας. Ως το 1979 συνεταιρισμοί των καταναλωτών υπήρχαν μόνο στην Αθήνα και στην Θεσσαλονίκη με μικρό αριθμό καταστημάτων.

Η έλλειψή τους ώθησε τους γεωργικούς συνεταιρισμούς να δραστηριοποιηθούν στην ίδρυση καταστημάτων λιανικής πώλησεως ειδών οικιακών αναγκών για τα μέλη τους. Το 1978 υπήρχαν 110 καταστήματα. Το ρόλο του κεντρικού προμηθευτικού φορέα έχει αναλάβει για ένα αριθμό προϊόντων η Συνεταιριστική προμηθευτικής ένωση (ΣΠΕ).

Σε διεθνή κλίμακα, οι καταναλωτικοί συνεταιρισμοί παρουσιάζουν μεγάλη ανάπτυξη. Από τη στατιστική της Διεθνούς Συνεταιριστικής Ένωσης για τις συνδεδεμένες με αυτή οργανώσεις, φαίνεται ότι ο αριθμός των καταναλωτικών συνεταιρισμών ήταν το 1976 63 χιλιάδες με 130 εκατομμύρια μέλη και συνολικό κύκλο εργασιών 155 δισεκατομμύρια δολάρια (5700 δισεκατομμύρια δραχμές).

Παραγωγικοί Συνεταιρισμοί.

Για να αποφευχθεί η σύγχυση που δημιουργείται πολλές φορές ως αναφερθεί εδώ ότι, στη διεθνή βιβλιογραφία, παραγωγικοί συνεταιρισμοί ονομάζονται εκείνοι, οι οποίοι στην ελληνική βιβλιογραφία έχουν συχνά χαρακτηριστεί ως συνεταιρισμοί από κοινού παραγωγής. Οι συνεταιριζόμενοι παραγωγοί δημιουργούν με την συνεργασία τους μια ενιαία συνεταιριστική επιχείρηση, στην οποία τα μέλη προσφέρουν την εργασία και τα κεφάλαιά τους. Όπως και οι καταναλωτικοί, οι παραγωγικοί συνεταιρισμοί είναι ιστορικά δημιουργήματα της βιομηχανικής επανάστασης. Στην περίπτωση των παραγωγικών συνεταιρισμών, η αντίδραση των εργαζομένων δεν ήταν ή καλύτερη αξιοποίηση του εισοδήματός τους με τη συνεργασία τους, αλλά η καλύτερη αξιοποίηση και αμοιβή της εργασίας τους.

Πατρίδα των παραγωγικών συνεταιρισμών θεωρείται η Γαλλία, όπου οι ιδέες του Σαιν Σιμόν, του Σαρλ Φουριέ, του Φιλίπ Μπουσέ και του Λουϊ Μπλαν βρήκαν κατάλληλες κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες όχι μόνο για να διαδοθούν, αλλά και για να δοκιμασθούν στην πράξη, ιδίως όταν ο Λουί Μπλαν υπήρξε μέλος της προσωρινής κυβερνήσεως το 1848. Η σύλληψη ως ιδέας του παραγωγικού συνεταιρισμού δεν ήταν κοινή σε όλους αυτούς τους θεωρητικούς υποστηρικτές της. Το κοινό σημείο ήταν να βρεθεί το κεφάλαιο που χρειάζεται ένας συνεταιρισμός, για να αξιοποιήσει την εργατική δύναμη των μελών του. Ως προς τον τρόπο εξευρέσεώς του, άλλοι συνιστούσαν το φιλόανθρωπο κεφαλαιούχο που θα το προμήθευε, άλλοι την εξεύρεσή του από τα μέλη, έστω και αν αυτό θα προερχόταν από στέρησης ενώ άλλοι υποστήριζαν ότι έπρεπε να δοθεί από το Κράτος.

Το επίπεδο συνεργασίας άλλοτε περιγραφόταν ως κοινοβιακό, όπου όλοι θα ζούσαν και θα εργάζονταν μαζί σαν μια οικογένεια κατ

άλλοτε ως περιοζόμενο στην επαγγελματική δραστηριότητα.

Η δύσκολη μορφή του παραγωγικού συνεταιρισμού πέρασε, ύστερα από πολλές δοκιμασίες των ιδεών, στην πράξη. Από το 1831 αναφέρονται προσπάθειες του Μπουσέ να οργανώσει μικροεπαγγελματίες (επιπλοποιούς και χρυσοχόους) σε συνεταιρισμούς, αλλά με περιορισμένα αποτελέσματα, μόνο όταν τα συνεταιριστικά ιδεώδη υπερισχύουν των ανθρωπίνων αδυναμιών.

Οι δυσκολίες που διαπιστώθηκαν στην πράξη αναφέρονταν:

- Στην έλλειψη πειθαρχίας από την πλευρά των μελών στις αιρετές τους διοικήσεις. Η συνύπαρξη της ιδιότητας του ιδιοκτήτη της επιχειρήσεως και του υπαλλήλου στο ίδιο πρόσωπο του μέλους, αδυνατίζει την πειθαρχία που προϋποθέτει για την επιτυχία.

- Η δυσκολία να ρυθμιστούν οι αποδοχές εργασίας με βάση την απόδοση των μελών, όταν η ποιότητα του προσφερομένου έργου διαφέρει.

- Η έλλειψη επιχειρηματικού πνεύματος και εμπορικής ικανότητας, όταν τα ίδια μέλη διεξάγουν τις εμπορικές δραστηριότητες.

- Η άρνηση αποδοχής νέων μελών, όταν ο συνεταιρισμός προχωρήσει στην επιτυχία.

- Η διακοπή προσφοράς προσωπικής εργασίας και η χρησιμοποίηση υπαλλήλων όταν ο συνεταιρισμός εξασφαλίσει σημαντικά κέρδη.

Παρά τις ανθρώπινες αυτές δυσκολίες, υπήρχαν στην Γαλλία 350 περίπου παραγωγικοί συνεταιρισμοί το 1906 και 500 το 1921.

Με την πάροδο του χρόνου αναπτύχθηκε μια μεγάλη ποικιλία παραγωγικών συνεταιρισμών στην Γαλλία, την Αγγλία, τη Γερμανία και την Ιταλία καθώς και σε άλλες χώρες. Παρατηρείται βασικά μια αναβίωση των παραγωγικών συνεταιρισμών σε περιόδους είτε γενικών, είτε ειδικών σε ορισμένους επαγγελματικούς τομείς.

Η διάδοση των παραγωγικών συνεταιρισμών στην Γεωργία είχε

θεωρηθεί από παλιότερα, όπως και για τους άλλους τομείς της οικονομίας, ως μια από τις δυσκολότερες επιδιώξεις.

Τα διδάγματα όμως από τους αρχικούς πειραματισμούς, φαίνεται ότι χρησίμευσαν για το σκοπό αυτό. Μολονότι αριθμός των παραγωγικών συνεταιρισμών ή ομαδικών γεωργικών εκμεταλεύσεων, όπως ονομάζονται δεν έχει πολύ διαδοθεί, εντούτοις από ορισμένες παραλλαγές, έχει εμφανιστεί σε αξιόλογο βαθμό στη Γαλλία και την Ισπανία. Τελευταία έχουν αρχίσει να αποκτούν ενδιαφέρον και στην Ελλάδα.

Στην Γαλλία και την Ισπανία, όπου οι εκμεταλεύσεις αυτές αριθμούν μερικές χιλιάδες, έχουν ποικιλία μορφών και βασίζονται σε διάφορες ρυθμίσεις μεταξύ των μελών. Το γενικό τους χαρακτηριστικό είναι ότι αποβαίνουν αποδοτικές στους παραγωγούς - μέλη τους χωρίς να μπορεί να λεχθεί ότι έχουν όλες τις ιδιότητες του συνεταιρισμού. Στην Ιταλία, επίσης, οι ομαδικές κτηνοτροφικές εκμεταλεύσεις αποτελούν από πολλά χρόνια, μια ιδιαίτερα αποδοτική για τους παραγωγούς μορφή αξιοποίησεως των περιορισμένων ατομικών δυνατοτήτων της παραγωγής τους.

Ανάλογες περιπτώσεις αναφέρονται για την Ιαπωνία και ακόμη, στο πρώτο στάδιο για το Βέλγιο και τη Νορβηγία.

Πιστωτικοί Συνεταιρισμοί.

Τόσο η ιδέα όσο και η δημιουργία πιστωτικών συνεταιρισμών ξεκίνησε από την Γερμανία στα μέσα του 19ου αιώνα, όταν οι γεωργοί και οι μικροεπαγγελματίες αντιμετώπιζαν σοβαρά προβλήματα και δυσβάσταχτους όρους συνάψεως δανείων. Η ολοκληρωτική καταστροφή της γεωργικής παραγωγής κατά το 1846, που απείλησε με λιμό τις

πτωχότερες επαγγελματικές τάξεις, αποτέλεσε την αφετηρία δύο ταυτόχρονων, αλλά εντελώς ανεξάρτητων κινήσεων. Η μια είχε ως πρωτεργάτη το δικαστή Έρμαν Σούλτσε από το γνωστό συνήθως ως (Σούλτσε - Ντέλιτς) και ανέπτυξε δράση μεταξύ των βιοτεχνών στις πόλεις.

Η δεύτερη με εμπνευστή το Γουλιέλμο - Φρειδερίκο Ραϊφάιζεν, άνοιξε το δρόμο των πιστωτικών συνεταιρισμών των γεωργών. Ο προβληματισμός των δύο ιδρυτών των πιστωτικών συνεταιρισμών είχε την ίδια αφετηρία και από περίεργη σύμπτωση το πρώτο ξεκίνημά τους ήταν το ίδιο.

Πίστευαν, ο Σούλτσε και ο Ραϊφάιζεν, ότι είναι δυνατό να απαλλαγούν οι μικροεπαγγελματίες και οι αγρότες από τα δεσμά της τοκογλυφίας, με τη δημιουργία κοινών ταμείων από τους ίδιους. Η εξασφάλιση δανείων με ευνοϊκούς όρους θα αποτελούσε για τα μέλη των συνεταιρισμών την αφετηρία για ανάπτυξη των δραστηριοτήτων τους.

Το ενδιαφέρον τους για τα κοινωνικά προβλήματα εκδηλώθηκε αρχικά με την καταστροφή της γεωργικής παραγωγής του 1846, όταν ανεξαρτητά ο ένας μετά τον άλλο φρόντισαν να εξασφαλίσουν ψωμί στους απειλούμενους από την πείνα κατοίκους.

Ο Σούλτσε, δικαστής τότε στο Ντέλιτς, ίδρυσε φιλανθρωπική ένωση, αγόρασε σιτάρι, νοίκιασε ένα μύλο και ένα αρτοποιείο και προμήθευε ψωμί σε όσους είχαν ανάγκη. Ο Ραϊφάιζεν, δήμαρχος από το 1845 στο Βαϊερμπους, ίδρυσε καταναλωτική ένωση, αγόρασε με προσωπική του ευθύνη σιτάρι και φτιάχνοντας ψωμί, πωλούσε τη μια ποιότητα σε μισή τιμή από την τιμή της αγοράς. Η επιτυχία και των δύο σε μια δύσκολη περίοδο τους ενθάρρυνε να προχωρήσουν. Οι δρόμοι που ακολούθησαν οι Σούλτσε και Ραϊφάιζεν ήταν διαφορετικοί. Χρησιμοποιώντας ο Σούλτσε την αλληλέγγυα ευθύνη των επαγγελματιών, κατόρθωσε να εξασφαλίσει δάνεια στους συνεταιρισμούς, ο πρώτος από

τους οποίους ιδρύθηκε από φίλους του στο Αϊλενμπουργκ το 1850. Τα κεφάλαια που χρησιμοποιούσε για δάνεια προέρχονταν είτε από τις υποχρεωτικές μηνιαίες εισφορές των μελών, είτε από κεφαλαιούχους. Αυτοί γίνονταν δεκτοί ως μέλη και προσελκύνονταν από τα μεγάλα μερίσματα που έδινε ο Συνεταιρισμός. Ο Σούλτσε δεν δέχονταν εξωτερική ενίσχυση, ούτε φιλανθρωπική ούτε κρατική. Το πιστεύω του ήταν οι φτωχές τάξεις πρέπει και μπορούν να χρησιμοποιήσουν τη δύναμη που τους δίνει η ένωσή τους.

Ο Συνεταιρισμός οφείλει να δείξει τη δύναμή του με την επικήρασή του μέσα στο κλίμα του ελεύθερου ανταγωνισμού.

Για το σκοπό αυτό μπορεί να χρησιμοποιεί μέσα που χρησιμοποιεί και η ιδιωτική επιχείρηση όπως η διανομή μεγάλων μερισμάτων για την προσέλκυση κεφαλαίων. Η χρησιμοποίηση του δανείου δεν πρέπει να ενδιαφέρει το συνεταιρισμό αρκεί να εξασφαλίζεται η επιστροφή του. Ο δανειζόμενος ξέρει καλύτερα από κάθε άλλον τι τον συμφέρει. Το 1859 υπήρχε ήδη αρκετός αριθμός συνεταιίρων και ιδρύθηκε ο Σύνδεσμος Συνεταιρισμών για την υπεράσπιση των συμφερόντων των μελών του. Το 1920 ο Σύνδεσμος μετονομάστηκε σε Γερμανική Ομοσπονδία Συνεταιρισμών (DEUTSCHER GENOSSENSCHAFTSVERBAND).

Κινούμενος στο γεωργικό πληθυσμό και οδηγούμενος από διαφορετική φιλοσοφική σύλληψη ο Ραϊφάιζεν τόνισε πολύ περισσότερο την κοινωνική διάσταση του Συνεταιρισμού. Μεταξύ 1849 και 1862 ο Ραϊφάιζεν επιδίωξε να προσεταιρίζεται εύπορους κατοίκους που θα έθεταν στη διάθεσή του συνεταιρισμού δάνεια προ χρήση των γεωργών.

Εκτός από το πιστωτικό έργο, θεωρούσε ως σκοπό των συνεταιριστικών οργανώσεων την περίθαλψη των εγκατελειμμένων παιδιών, την περίθαλψη ασθενών, την ίδρυση βιβλιοθηκών, τη φροντίδα για τους ανέργους και τους αποφυλακισμένους κλπ.

Όμως η εκτεταμένη ανθρωπιστική διάσταση των πρώτων συνεται-

ρισμών του Ραϊφάϊζεν, πριν ακόμη στερεωθούν οικονομικά, εμπόδιζε την αποτελεσματική ανάπτυξή τους. Προς στιγμή ο Ραϊφάϊζεν κλονίστηκε για την ορθότητα του προσανατολισμού που έδινε στους συνεταιρισμούς, βλέποντας μάλιστα την παράλληλη επιτυχία του Σούλτσε. Δεν εγκατέλειψε όμως το πιστεύω του. Σκοπός συνεταιρισμού κατά το Ραϊφάϊζεν είναι η πνευματική και ηθική προαγωγή του λαού. Η ένωση δεν επιδιώκει κέρδη, αλλά την οικονομική ενίσχυση των αδυνάτων και την πνευματική και ηθική προαγωγή των μελών της. Οι μεγάλες μερίδες και τα δικαιώματα εγγραφής, που όριζε ο Σούλτσε, εμπόδιζαν τη συμμετοχή αυτών ακριβώς που είχαν τη μεγαλύτερη ανάγκη. Η διανομή των κερδών εξέτρεπε, κατά το Ραϊφάϊζεν το συνεταιρισμό από το σκοπό του και τον εμπόδιζε να σχηματίσει κεφάλαια προς εξυπηρέτηση των ασθενεστέρων μελών του.

Εφαρμοζόμενες οι αρχές του Ραϊφάϊζεν σε συνεταιρισμούς με σκοπό την πίστη και με μικρή περιφέρεια, γνώρισαν επιτυχία με πρώτο το συνεταιρισμό του Αϊχάουζεν. Αργότερα, όταν δημιουργήθηκε νομικό πλαίσιο για τους πιστωτικούς συνεταιρισμούς, οι οργανώσεις Ραϊφάϊζεν, αφού είχαν στο μεταξύ γνωρίσει τις αποκλίσεις του Γουλιέλμου Χάας προς την κατεύθυνση Σούλτσε, χρειάστηκε να δεχτούν την εισαγωγή των εισφορών των μελών και τη διανομή μέρους των πλεονασμάτων.

Και τα δύο όμως, τα περιόρισαν σε μικρά μεγέθη.

Από το 1877 ο Ραϊφάϊζεν ίδρυσε τη Γενική ομοσπονδία των Γερμανικών-Συνεταιρισμών Ραϊφάϊζεν.

Το 1930, μετά τη συγχώνευση της Εθνικής Ομοσπονδίας Γερμανικών Γεωργικών Συνεταιρισμών, που είχε ιδρυθεί από τον Χάας, μετονομάστηκε σε Εθνική Ομοσπονδία των Γερμανικών Γεωργικών Συνεταιρισμών Ραϊφάϊζεν. Με τη συγχώνευση, δημιουργήθηκε η μεγαλύτερη στον κόσμο Ομοσπονδία Γεωργικών Συνεταιρισμών με 36 χιλιάδες γεωργικούς,

συνεταιρισμούς και 4 εκατομμύρια μέλη.

Είναι χαρακτηριστικό να αναφερθεί ότι κατά το 1977 ο κύκλος εργασιών (τζίρος) των δύο κατηγοριών (Σούλτσε - Ραϊφάϊζεν) συνεταιρισμών στην Δ. Γερμανία έφθασε τα 200 δισεκατομμύρια γερμανικά μάρκα (δηλ. 4.000 δισεκατομμύρια δραχμές), πράγμα που δείχνει τη γιγάντια σημερινή ανάπτυξη των συνεταιρισμών πίστωσης στη Γερμανία και το σημερινό αποτέλεσμα των μεγάλων πρωτοπόρων της κινήσεως.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

ΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ

Η ιδέα της διεθνούς συνεργασίας των συνεταιρισμών περιλαμβάνονταν από το 1835 στα κηρήγματα του Άγγλου Ρόμπερτ Όουεν, που οραματιζόταν μια παγκόσμια κοινωνία συνεργασίας. Πιο προσγειωμένα έθεσε το θέμα της συνεργασίας μεταξύ των συνεταιριστικών οργανώσεων των χωρών ο Γάλλος Ζαν-Πιέρ Μπελιζ, ιδρυτής συνεταιρισμού εργατικής πίστωσης το 1863. Κατά την διάρκεια του πολέμου μεταξύ Αυστρίας, Πρωσίας και Ιταλίας ο Μπελιζ έγραφε για τα οικονομικά αίτια των διεθνών συγκρούσεων και πρότεινε την οικονομική και εμπορική συνεργασία μεταξύ Βρετανικών και Γαλλικών συνεταιρισμών. "Με τον τρόπο αυτό", έγραφε "μια διεθνής συνεταιριστική συμμαχία θα μπορούσε να ιδρυθεί. Σιγά - σιγά θα μπορούσαμε να κάνουμε τις λαϊκές τράπεζες να προσεγγίσουν περισσότερο από ότι σήμερα η Τράπεζα της Γαλλίας με την Τράπεζα της Αγγλίας. Συνεταιρισμοί που αναλαμβάνουν τη χονδρική προμήθεια ειδών, θα μπορούσαν να αντλούν

τα είδη τους απευθείας από τους παραγωγικούς συνεταιρισμούς διαφόρων χωρών. Θα μπορούσαμε να συγκαλέσουμε συνέδρια και συνελεύσεις, όπου θα συναντώνται οι εργαζόμενοι φιλικά και αδελφικά χωρίς πια σκέψεις για περιφρόνηση μίσος και σκοτωμό".

Από τα γραφόμενα του Μπελίζ επικράτησε ο τίτλος της διεθνούς συνεταιριστικής συμμαχίας και προωθήθηκε από τη γαλλική ομάδα η ιδέα της οργανώσεως διεθνούς συνεδρίου για τη σύστασή της. Την ιδέα πρόβαλε, ως μέλος της γαλλικής ομάδος, ο ούγγρος οικονομολόγος Ιγνάτιος Χόρν στη συνέλευση του συνεταιρισμού εργατικής πίστωσης το 1866. Το συνέδριο αποφασίστηκε να γίνει τον Αύγουστο του 1867 στο Παρίσι, με την ευκαιρία της Διεθνούς Εκθέσεως και θα ήταν προσκεκλημένοι συνεταιριστές κάθε κατηγορίας από όλες τις χώρες. Την τελευταία στιγμή, και ενώ οι σύνεδροι από διάφορες χώρες βρίσκονταν καθ' οδόν το συνέδριο ματαιώθηκε ύστερα από άρνηση της Γαλλικής διοικήσεως (περίοδος Αυτοκράτορα Ναπολέοντος ΙΙΙ) να δώσει τη σχετική άδεια.

Ενδεικτικά του συνεταιριστικού προβληματισμού της περιόδου αυτής είναι τα περιεχόμενα της ημερήσιας διατάξεως που είχε προετοιμαστεί. Τα προς συζήτηση θέματα ήταν:

1) Η διανομή των πλεονασμάτων διαχειρίσεως των συνεταιρισμών, περιλαμβανόμενης της επιθυμίας παραχωρήσεως μέρους των κερδών σε βοηθητικούς εργάτες, σε πελάτες, σε τομείς κοινωνικής βοήθειας, σε κοινωνική εργασία, βιβλιοθήκες, εκπαίδευση κλπ.

2) Ανάπτυξη εμπορικών σχέσεων μεταξύ διαφορετικών συνεταιρισμών μιας ή διαφόρων λαών.

3) Χρησιμότητα και μέθοδοι διαδόσεως της συνεταιριστικής κινήσεως σε αγροτικές περιοχές.

4) Εφαρμογή του συνεργατισμού στην εκπαίδευση (βιβλιοθήκες μαθήματα για ενήλικες, εγχειρίδια κλπ.)

5) Καθιέρωση γενικών σχέσεων μεταξύ συνεταιρισμών στη Γαλλία και μεταξύ γαλλικών και ξένων συνεταιρισμών.

6) Η ευθύνη των μελών επί πλέον του ύψους των μερίδων.

Μετά το ναυάγιο του συνεδρίου στο Παρίσι, την πρωτοβουλία ανέλαβαν οι Άγγλοι.

Οργάνωσαν συνέδριο στο Λονδίνο στις 31 Μαΐου 1969 προσκαλώντας τις πιο γνωστές συνεταιριστικές προσωπικότητες των Ευρωπαϊκών χωρών. Μεταξύ των συμμετεχόντων αναφέρεται και το όνομα του Ίωνα Περδικάρη από την Ελλάδα, χωρίς περισσότερες πληροφορίες.

Στο συνέδριο αυτό τέθηκαν οι πρώτες βάσεις για τη διεθνή οργάνωση, η ίδρυση της οποίας έγινε στο συνέδριο του Λονδίνου το 1895.

Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ (ΣΥΜΜΑΧΙΑ)

Μαζί με την πράξη της ιδρύσεως της Διεθνούς Συνεταιριστικής Ενώσεως στις 19 Αυγούστου 1895, το συνέδριο του Λονδίνου καθόρισε και τις κατευθυντήριες γραμμές του καταστατικού της ενώσεως, των δραστηριοτήτων και της πολιτικής της που περιλάμβαναν: α) Σύγκληση συνεδρίου κάθε τρία χρόνια, β) σύσταση κεντρικής επιτροπής από την οποία θα προέρχεται η εκτελεστική επιτροπή, γ) διάδοση της γνώσεως και της κατανοήσεως μεταξύ των συνεταιριστών όλου του κόσμου και διασάφηση των γνησίων αρχών του συνεργατισμού, δ) προώθηση των διασυνεταιριστικών εμπορικών σχέσεων, ε) μη παρέμβαση στην πολιτική και τη θρησκεία.

Οι σκοποί της διεθνούς Συνεταιριστικής Ενώσεως (ΔΣΕ) ή διεθνώς γνωστής ως ICA, από τα αρχικά του INTERNATIONAL COOPERATIVE ALLIANCE) όπως διαγράφονται στο σημερινό καταστατικό της είναι:

- Να αποτελεί σε παγκόσμιο επίπεδο τον εκπρόσωπο των συνεταιριστικών οργανώσεων όλων των τύπων, οι οποίες εφαρμόζουν στην πράξη τις συνεταιριστικές αρχές.
- Να διαδίδει τις συνεταιριστικές αρχές και μεθόδους σε ολόκληρο τον κόσμο.
- Να προωθεί το συνεργατισμό σ' όλες τις χώρες.
- Να προστατεύει τα συμφέροντα της συνεταιριστικής κινήσεως σε όλες τις μορφές.
- Να μεριμνά για τη διατήρηση καλών σχέσεων μεταξύ των οργανώσεων - μελών της.
- Να προωθεί φιλικές και οικονομικές σχέσεις μεταξύ των συνεταιριστικών οργανώσεων όλων των τύπων σε εθνικό και σε διεθνές επίπεδο.
- Να εργάζεται για την εγκαθίδρυση διαρκούς ειρήνης και ασφάλειας.
- Να συμβάλλει στην προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής προόδου των εργαζομένων όλων των χωρών.

Η Δ.Σ.Ε. επιδιώκει την υλοποίηση των σκοπών της, που διαγράφονται στο καταστατικό της.

- Με την περιοδική σύγκληση διεθνών συνεδρίων.
- Με την αποστολή ομάδων προς επίσκεψη των συνεταιριστικών κινήσεων όλων των χωρών, με αντικείμενο τη μελέτη των κινήσεων, την ανταλλαγή εμπειρίας και την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών και καθοδηγήσεως που επιθυμούν ή που η ΔΣΕ ενδεχόμενα θεωρεί επιθυμητή.
- Με δημοσιεύσεις.
- Με την προώθηση της διδασκαλίας και των συνεταιριστικών σπουδών σε όλες τις χώρες.
- Με την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων του ιδρύματος Χένρυ Μαίη

μονίμου κέντρου διεθνών συνεταιριστικών σπουδών.

- Με την διεξαγωγή ερευνών και μελετών για προβλήματα ζωτικού ενδιαφέροντος, ως προς την κίνηση και με την συγκέντρωση συνεταιριστικών στοιχείων.

- Με την ίδρυση συμπληρωματικών διεθνών συνεταιριστικών οργανώσεων εμπορίας, παραγωγής (γεωργικής, βιοτεχνικής), πίστωσης, ασφαλίσσεων, κατοικίας καθώς και για άλλους τομείς οικονομικής δραστηριότητας και με την διατήρηση στενών σχέσεων με τις οργανώσεις αυτές.

- Με την πληρέστερη δυνατή συνεργασία με όλους τους οργανισμούς των Ηνωμένων Εθνών και με άλλους εθελοντικούς εξωκυβερνητικούς διεθνείς οργανισμούς, που έχουν σκοπούς ενδιαφέροντες το συνεργατισμό.

- Με κάθε άλλο κατάλληλο και νόμιμο τρόπο.

Στη Δ.Σ.Ε. μπορούν να γίνουν μέλη τόσο εθνικές όσο και περιφερειακές και τοπικές συνεταιριστικές οργανώσεις κάθε κατεύθυνσεως (γεωργικές, καταναλωτικές κλπ.) συνεταιριστικές τράπεζες και υπερεθνικές και διεθνείς συνεταιριστικές οργανώσεις.

Από το 1918 και μετά, άρχισαν να λειτουργούν στα πλαίσια της Δ.Σ.Ε. συμπληρωματικές διεθνείς επιτροπές, με σκοπό την προώθηση της συνεργασίας μεταξύ συνεταιριστικών οργανώσεων σε εξειδικευμένους τομείς.

Οι επιτροπές αυτές είναι αυτόνομες, συνδεδεμένες με τη ΔΣΕ οι κυριότερες είναι:

1) Η Διεθνής Επιτροπή Συνεταιριστικών Τραπεζών

Ιδρύθηκε το 1922 από επτά ευρωπαϊκές τράπεζες καταναλωτικών συνεταιρισμών. Από το 1964 η εγγραφή είναι ανοικτή σε όλες τις συνεταιριστικές Τράπεζες και άλλους συνεταιριστικούς χρηματοδοτικούς οργανισμούς.

2) Η Διεθνής Συνεταιριστική Ομοσπονδία Ασφαλειών. Ιδρύθηκε επίσης το 1922. Είχε 70 μέλη από 27 χώρες.

3) Η Διεθνής Επιτροπή Παραγωγικών και Βιοτεχνικών Συνεταιρισμών των Εργατών. Ιδρύθηκε το 1947 και το 1976 είχε 30 μέλη από 23 χώρες.

4) Η Διεθνής Συνεταιριστική Ένωση Πετρελαίου. Ιδρύθηκε το 1947 και έχει 37 μέλη από 24 χώρες. Προμηθεύει πετρελαιοειδή στα μέλη της και διαθέτει και δικά της διυλιστήρια.

5) Το Διεθνές Γραφείο Συνεταιριστικών Αυτασφαλίσεων. Ιδρύθηκε το 1949 προς διευκόλυνση και ανάπτυξη των αυτασφαλίσεων μεταξύ συνεταιριστικών ασφαλιστικών οργανώσεων.

6) Η Διεθνής Επιτροπή Γεωργικών Συνεταιρισμών. Ιδρύθηκε το 1951. Στο τέλος του 1976 είχε μέλη από 29 χώρες, μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα. Για τους αλιευτικούς συνεταιρισμούς υπάρχει ειδική υπό επιτροπή.

7) Η Διεθνής Επιτροπή Συνεταιριστικής Κατοικίας. Ιδρύθηκε το 1952 και έχει 26 μέλη από 19 χώρες. Τα μέλη της είναι εθνικές οργανώσεις οικοδομικών συνεταιρισμών.

8) Η Διεθνής Συνεταιριστική Τράπεζα. Ιδρύθηκε το 1957. Το 1965 μετατράπηκε σε Τράπεζα με Εμπορικές δραστηριότητες. Το μετοχικό της κεφάλαιο ανήκει σε 56 συνεταιριστικές οργανώσεις από 20 χώρες. Το ενεργητικό της το 1966 ήταν 1300 δισεκατομμύρια Ελβετικά φράγκα (1 Ελβετικό φράγκο = 22 δραχμές).

9) Το Γραφείο Ασφαλιστικής Αναπτύξεως. Ιδρύθηκε το 1963, με σκοπό την ανάληψη μελετών σκοπιμότητας για την ίδρυση συνεταιριστικών ασφαλιστικών οργανώσεων στις αναπτυσσόμενες χώρες, τη χορήγηση τεχνικής βοήθειας και εγγυήσεων δανείων για συνεταιριστικούς φορείς και τη διευκόλυνση της εκπαίδευσης στελεχών.

10) Η Διεθνής Ένωση Συνεταιριστικής Κατοικίας. Ιδρύθηκε το

1966 για να προσφέρει βοήθεια σε συνεταιριστικές οργανώσεις αναπτυσσόμενων χωρών να βελτιώσουν τις συνθήκες κατοικίας των μελών τους και τις συλλογικές δραστηριότητες. Συμμετέχουν 19 οργανώσεις από 15 χώρες.

11) Η Διεθνής Οργάνωση Καταναλωτικών Συνεταιρισμών (INTERCOOP). Ιδρύθηκε το 1970. Το 1976 περιλάμβανε 28 χονδρεμπορικές συνεταιριστικές οργανώσεις από 19 χώρες της Ανατολικής και Δυτικής Ευρώπης καθώς επίσης από το Ισραήλ και την Ιαπωνία. Η INTERCOOP ενσωμάτωσε και την οργάνωση EURO-COOP. Το 1976 η συνεργασία σε είδη εκτός από τρόφιμα, έφθασε τα 200 εκατομμύρια δολάρια και οι από κοινού αγορές τα 30 εκατομμύρια δολάρια.

12) Η Οργάνωση καταναλωτικής Πολιτικής. Ιδρύθηκε το 1973 και περιλαμβάνει συνεταιριστικές οργανώσεις 19 χωρών, που αντιπροσωπεύουν 50 εκατομμύρια καταναλωτές.

13) Η Επιτροπή Γυναικών της Δ.Σ.Ε. Ιδρύθηκε το 1974 με 42 μέλη από 28 χώρες, με σκοπό την προβολή του ρόλου της Γυναίκας σε όλες τις δραστηριότητες. Η Γραμματεία της είναι επίσης υπεύθυνη για τα θέματα της νεολαίας. Η απαρίθμηση και μόνο, των εξειδικευμένων οργανώσεων δείχνει το πλάτος των συνεταιριστικών διασυνδέσεων σε όλο τον κόσμο, καθώς και τη συνεργασία και αλληλεβοήθεια των συνεταιριστικών οργανώσεων όλου του κόσμου. Ειδικά κενύλια χρησιμοποιούνται από ιδρύματα συνεταιριστικής ανάπτυξεως (όπως π.χ. από το Σουηδικό Συνεταιριστικό Κέντρο, που έχει αναπτύξει ευρεία δραστηριότητα στις αναπτυσσόμενες χώρες) και ειδικοί πόροι δημιουργούνται για την εξυπηρέτηση στην πράξη της συνεταιριστικής επιταγής για αλληλεγγύη. Στα πλαίσια αυτής της βοήθειας, η Δ.Σ.Ε. έχει συστήσει δύο περιφερειακά γραφεία, το ένα για τη Ν.Α. Ασία στο Νέο Δελχί και το άλλο για την Ανατολική και Κεντρική Αφρική στην Τανζανία. Μέσω των Γραφείων αυτών προωθούνται εκπαιδευτικοί

σκοποί, η προώθηση του συνεργατισμού, η επιδότηση δημιουργίας συνεταιριστικών εγκαταστάσεων και η επέκταση των συνεταιριστικών δραστηριοτήτων.

Η γενική Συνέλευση του Ο.Η.Ε. ύστερα από έρευνα στο θέμα των συνεταιρισμών και με βάση έκθεση του Γενικού Γραμματέα του Οργανισμού, εξέδωσε το 1976 ψήφισμα που αναφέρει:

"Η Γενική Συνέλευση αναγνωρίζει ότι η επέκταση της συνεταιριστικής κινήσεως στην προώθηση της κοινωνικής και οικονομικής προόδου, συνδέεται στενά με τη διορθωτική και θεσμική μεταρρύθμιση, η οποία αποβλέπει στη δίκαιο διανομή του εισοδήματος, τη συμμετοχή του πληθυσμού στην αναπτυξιακή διαδικασία και την ισότητα των ευκαιριών σαν μέσα συμβολής στην ανάπτυξη και ωφέλειας από αυτή".

Η αναγνώριση αυτής της συνεταιριστικής συμβολής από ένα όργανο όλων των χωρών του κόσμου, αποτελεί δικαίωση της συνεταιριστικής ιδεολογίας και πρακτικής και ενθάρρυνση για την πορεία προς το μέλλον.

Την ανάγκη πρακτικής ενισχύσεως της αναπτύξεως της συνεταιριστικής ιδεολογίας και πρακτικής και ενθάρρυνση για την πορεία προς το μέλλον.

Την ανάγκη πρακτικής ενισχύσεως της αναπτύξεως της συνεταιριστικής κινήσεως έχουν συνηδητοποιήσει πολλοί διεθνείς οργανισμοί. Για το συντονισμό των ενεργειών τους έχουν συστήσει την "κοινή επιτροπή για την προώθηση βοήθειας προς συνεταιριστικές οργανώσεις" που είναι γνωστή ως COPAC από τα αγγλικά αρχικά της. Σε αυτή μετέχουν η ΔΣΕ, τα Ηνωμένα Έθνη, το Διεθνές Γραφείο Εργασίας (ILO), ο οργανισμός Γεωργίας και τροφίμων (FAO), η Διεθνής Ομοσπονδία Εργατών Γης (IFPAA) και το Διεθνές Συμβούλιο Πιστωτικών Ενώσεων (WOCCU).

Το παγκόσμιο κύρος της Διεθνούς Συνεταιριστικής Ενώσεως ως εκπροσώπου των συνεταιριστών όλου του κόσμου, είναι αναμφισβήτητο. Το κύρος της αυτό χρησιμοποιείται και σε περιπτώσεις όπου οι συνεταιριστικές αρχές καταστρατηγούνται και όπου οι συνεταιρισμοί υφίστανται ανεπίτρεπτες εξωτερικές επεμβάσεις. Στους κόλπους της δεν δέχεται παρά μόνο δημιουργικά διοικούμενες οργανώσεις.

Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Όταν εξετάζεται η σημερινή ανάπτυξη των συνεταιρισμών ουσιαστικά αναλύεται η ανάπτυξη των αγροτικών συνεταιρισμών.

Για να κατανοήσουμε όμως την κίνηση αυτή ας δούμε τα στοιχεία μιας έκθεσης που αφορά την ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΚΑΤΑ ΤΟ 1988.

Τα στοιχεία της έκθεσης αναφέρονται:

α) Στην αριθμητική δύναμη και συγκρότηση των αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων και των εταιρειών τους, το 1988, καθώς και στον απαιτηθέντα και υφιστάμενο την 31-12-1988 βιομηχανικό και τεχνικό εξοπλισμό τους και

β) στις διεξαχθείσες εργασίες από τις οργανώσεις αυτές το έτος 1987.

I.- Αριθμητική δύναμη και συγκρότηση Α.Σ.Ο.

Με την εφαρμογή του Νόμου 1541/85 άλλαξε η διαδικασία ίδρυσης, διάλυσης καθώς και η υποχρέωση τήρησης του μητρώου και των φακέλλων Α.Σ.Ο.

Ως εκ τούτου δεν είναι δυνατή η συγκέντρωση στοιχείων, σχετικών με τις ιδρύσεις και διαλύσεις των Α.Σ.Ο. από την υπηρεσία μας, γι' αυτό και δεν εμφανίζονται στην παρούσα έκθεση οι σχετικές παράγραφοι με τα στοιχεία ιδρύσεων και διαλύσεων, όπως γινόταν στα προηγούμενα χρόνια.

1.- Υφιστάμενες Α.Σ.Ο. την 31-12-1988.

Πρωτοβάθμιοι Συνεταιρισμοί.

Οι υφιστάμενοι την 31-12-1988 πρωτοβάθμιοι αγροτικοί συνεταιρισμοί και ο αριθμός των μελών τους αναλύονται κατά κατηγορία

στον ακόλουθο πίνακα.

Παράλληλα, διευκρινίζεται ότι η κατάταξη των συν/σμών σε κατηγορίες έγινε με βάση τις πράγματι ασκούμενες δραστηριότητες και όχι σύμφωνα με τον επιδιωκόμενο κύριο καταστατικό σκοπό τους. Επίσης οι αναφερόμενοι ως απλοί πιστωτικοί συνεταιρισμοί πρέπει να θεωρούνται σαν συν/σμοί πολλαπλών δραστηριοτήτων γιατί παράλληλα με τις πιστωτικές συνήθως ενεργούν και άλλες εργασίες, όπως προμηθευτικές, κοινή χρήση μηχανημάτων κλπ.

Α' ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΑΓΡΟΤΙΚΟΙ ΣΥΝ/ΣΜΟΙ

1) ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ	4.321	516.099	236	12	4.569	526.833
2) ΠΩΛΗΣΕΩΣ	461	76.576	133	2	596	84.434
Γάλακτος	24	1.562	13	-	37	1.959
Φρούτων	227	38.262	38	-	265	40.802
Κηπευτ. πρ.	57	7.947	28	1	86	9.779
Πτηνοτρ. πρ.	12	1.205	5	-	17	1.574
Διάφοροι	141	27.600	49	1	191	30.320
3) ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΙ						
α) Κατέχοντες εγκ. μηχαν/τα κλπ.	1.041	216.361	18	2	1.061	218.229
Ελαιουργικοί	502	99.238	6	1	509	100.022
Οινοποιητικοί	14	8.080	-	-	14	8.080
Τυροκομικοί	148	15.706	5	1	154	15.866
Πτηνοτροφικοί	4	546	2	-	6	597
Κοινής χρήσης μηχαν.	290	62.693	1	-	291	62.732
Πολλαπλών δρασ.	45	19.400	-	-	45	19.400
Διάφοροι	38	10.698	4	-	42	11.532

β) Παραγωγικοί	604	22.430	148	1	753	26.664
εργασίας						
Γεωργ/τεχνικοί	39	2.014	49	1	89	4.056
Δασικοί εργασ.	565	20.416	99	-	664	22.608
γ) Παραγωγικοί						
άλλων σκοπών	106	10.108	158	1	269	17.910
Ομαδικής καλ.	29	2.881	17	1	47	3.494
Αρδευτικοί	35	2.834	10	-	46	3.510
Εκτροφής ζώων	2	76	5	3	7	138
Διάφοροι	40	4.317	126		169	10.768
δ) Παραγωγικοί						
Συν/σμοί χωρίς						
εγκατ. ή μηχαν.						
που βασικά ιδ-						
ρύθηκαν για να						
αποκτήσουν οι						
ενώσεις & κάθε						
μορφής εταιρείες						
στις οποίες μετέ-						
χουν βιομηχανικές						
και λοιπές εγκα-						
ταστάσεις	176	18.659	58	2	236	20.674
Αμπελουργών	15	1.888	8	2	25	2.225
Κτηνοτρόφων	125	8.199	42	-	167	9.224
Παρ. Κηπευτικών	22	4.716	3	-	25	4.764
" Φρούτων	10	2.456	5	-	15	3.061
" βρώσιμων ελ.	4	1.400	-	-	4	1.400
4) ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΣΚΟΠΩΝ	147	12.222	116	1	264	18.518
Μελισσοκομικοί	94	8.322	21	-	115	9.059
Εξαγοράς-ενοικ.	15	1.864	30	1	46	4.853
γαιών						

Υγειονομικοί	1	150	30	-	1	150
Διάφοροι	37	1.886	-	-	192	4.456
Μερικό σύνολο	6.856	862.455	867	25	7.748	913.262
5) ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΙ	139	5.339	111	-	250	7.497
Πλοιοκ. μέσης αλιείας	8	228	2	-	10	272
" παράκτιας	40	1.995	18	-	58	2.491
Αλιεργατών μηχ. αλιείας	10	286	9	-	19	476
Σπογγαλιέων	1	68	1	-	2	84
Σύνολο ελευθέρων	6.995	877.794	978	25	7.998	920.759
6) ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΙ	264	60.420	77	-	341	66.132
Οινοποιητικοί	27	4.920	-	-	27	4.920
Θηραϊκών προϊόν.	13	2.131	1	-	14	2.206
Μαστίχας	20	5.684	-	-	20	5.784
Κροκοπαραγωγών	1	2.024	-	-	1	2.024
Διαχ.συν. δασών	137	34.470	41	-	178	39.297
Διαχ.χορτονομής	41	9.678	10	-	51	10.419
Συνδ.Κιντρινοπ.	25	1.413	25	-	50	1.482
Σύνολο Αγροτικών Συνεταιρισμών	7.259	938.214	1.055	25	8.339	986.891

Τ. Ε. Π. ΠΑΤΡΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Γ' ΑΣΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ

Βιοτεχνικοί Συνεταιρισμοί γουνοποιών
που τελούν υπό τον έλεγχο και την
εποπτεία της Α.Τ.Ε.

Γενικό Σύνολο

συνεταιρισμών	7.259	938.214	1.058	25	8.342	986.931
---------------	-------	---------	-------	----	-------	---------

Στον παρακάτω πίνακα αναλύονται οι λειτουργούντες την 31-12-1988 αγροτικοί συνεταιρισμοί σε γενικές κατηγορίες με το ποσοστό που αντιπροσωπεύει η κάθε κατηγορία στο σύνολο των λειτουργούντων και τον αριθμό των μελών τους. Επίσης παρατίθενται αντίστοιχα στοιχεία των δύο προηγούμενων χρόνων 1987 και 1986 για σύγκριση.

Α' ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΑΓΡΟΤΙΚΟΙ ΣΥΝ/ΣΜΟΙ

- 1) ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ
- 2) ΠΩΛΗΣΕΩΣ
- 3) ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΙ

31-12-88

31-12-87

Α' ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΑΓΡΟΤΙΚΟΙ ΣΥΝ/ΣΜΟΙ

- 1) ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ
- 2) ΠΩΛΗΣΕΩΣ
- 3) ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΙ

Κατεχ.εγkataστ.

Μη κατεχ.εγκατ.

Παραγ. εργασίας

παραγ. εργασίας

4) ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΣΚΟΠΩΝ

5) ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΙ ΣΥΝ.

Β' ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΙ ΣΥΝ/ΣΜΟΙ

ΣΥΝΟΛΟ ΣΥΝ/ΣΜΩΝ

Η κατανομή των λειτουργούντων συν/σμών της 31-12-1988 κατά κατηγορία και γεωγραφικό διαμέρισμα της χώρας εμφανίζονται στον ακόλουθο πίνακα:

Α' ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ

1. ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ

2. ΠΩΛΗΣΕΩΣ

Γάλακτος

Φρούτων

Κηπευτ.πρ.

Πτηνοτροφ.

Έτεροι

Σύνολο

3. ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΙ

α) Κατέχοντες

εγκαταστάσεις

γεωργ.μηχαν.

κλπ.

Ελαιουργικοί

Οινοποιητικοί

Τυροκομικοί

Πτηνοτροφικοί

Κοινής χρήσεως

Πολ.παρ.δασών

Παρ. διάφοροι

Σύνολο

β) Παρ. Εργασίας
Γεωργ/τεχνικοί
Δασικοί εργασίας

Σύνολο

γ) Παρ. άλλων σινοπών
Συν.ομαδ.Καλιέρ.
Αρδευτικοί
Εκτροφής ζώων
Διαφοροι παραγ.

Σύνολο

δ) Παραγωγής μη
κατέχοντες
εγναταστάσεις
κλπ.
Αμπελουργών
Κτηνοτρόφων
Παρ.Κηπευτικών
Παρ. φρούτων
" βρώσιμων ελ.

Σύνολο

ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

4. ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΣΚΟΠΩΝ
Μελισσοκομικοί
Εξαγ-ενοικ.δασών
Υγειονομικοί
Διάφοροι

Σύνολο

5) ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΙ

Πλοιοκ.Μέσης
αλιείας
Παράκτιας

Αλιεργ.εκτετ.

Αλιεργ.μηχαν.

Σπογγαλιέων

Σύνολο

Σύνολο Λειτουργ.

Ελευθερ. Αγροτ.

Συν/σμών

Σ Υ Ν Ο Λ Ο

Οινοποιητικοί

Θηραϊκών πρ.

Μαστίχας

Κροκοπαραγωγών

Διαχ.συνδ.δάσους

Διαχ.χορτονομής

Σύνδ.κιτρινοπαρ.

Σύνολο Αναγκαστικών
Συν/σμών

Σύνολο λειτουργούν.

Αγροτικών Συν/σμών

Οι αγροτικοί συνεταιρισμοί που λειτούργησαν το 1988 κατά γεωγραφικό διαμέρισμα και κατά έκδοση δραστηριότητας παρουσιάζουν την ακόλουθη εικόνα:

- 1) ΘΡΑΚΗΣ
- 2) Α.ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
- 3) ΚΕΝΤΡ. "
- 4) Δ. "
- 5) ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
- 6) ΣΤ. ΕΛΛΑΔΑΣ
- 7) ΗΠΕΙΡΟΥ
- 8) ΠΕΛ/ΝΗΣΟΥ
- 9) Ν.ΑΙΓΑΙΟΥ
- 10) Ν.ΚΥΚΛΑΔΩΝ
- 11) Ν.ΚΡΗΤΗΣ
- 12) Ν.ΙΟΝΙΟΥ
- 13) ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ

ΣΥΝΟΛΟ 1988

ΣΥΝΟΛΟ 1987

ΣΥΝΟΛΟ 1986

Με βάση τον αριθμό των μελών τους οι λειτουργούντες ελεύθεροι αγρο-
τικοί συνεταιρισμοί κατανέμονται ως ακολούθως κατά κατηγορίες:

- 1) ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ
- 2) ΠΩΛΗΣΗΣ
- 3) ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΙ
κατέχ. εγκ.
- 4) ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΙ
μη κατέχ. εγκ.
- 5) ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΙ
εργασίας
- 6) ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΣΚΟΠΩΝ
- 7) ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΙ

ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ

Α.Σ.Ο.

Ο αριθμός των μελών των 6.995 λειτουργούντων ελεύθερων συν/σμών ανέρχεται σε 877.794. Όμως αρκετοί αγρότες είναι μέλη 2 ή περισσότερων συν/σμών διαφορετικών σκοπών. Αν υπολογίσουμε τις περιπτώσεις αυτές σαν μια εγγραφή, οι αγρότες που είναι γραμμένοι σε ελεύθερους αγροτικούς συν/σμούς φτάνουν τους 785.160.

Τα ενεργά μέλη της κατηγορίας αυτής, δηλαδή εκείνα που είχαν έστω και μια συμμετοχή στις εργασίες των συν/σμών τους την τελευταία τριετία, ανέρχονταν σε 648.775.

Σύμφωνα με στοιχεία της υπηρεσίας Συν/σμών της Α.Τ.Ε. υπάρχουν 264.371 αγρότες (αρχηγοί οικογενειών) που δεν είναι γραμμένοι σε συν/σμού. Μάλιστα οι 206.276 απ' αυτούς είναι ενεργά, κατά κύριο επάγγελμα αγρότες, πιστούχοι της Α.Τ.Ε. με την έννοια προς τα τρία τελευταία χρόνια δανείστηκαν μια φορά από την Α.Τ.Ε..

Η κατανομή των αγροτών γραμμένων σε συν/σμούς (από μια φορά υπολογιζομένων και των μεμονωμένων κατά γεωγραφικό διαμέρισμα με διάκριση σε ενεργούς και μη έχει ως ακολούθως:

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ	ΜΕΛΗ ΣΥΝ/ΣΜΩΝ		ΜΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΕΝΟΙ ΑΓΡΟΤ. ΑΡΧ. ΟΙΚΟΓΕΝ.	
	ΣΥΝΟΛΙΚΑ	ΕΝΕΡΓΑ	ΣΥΝΟΛΙΚ	ΕΝΕΡΓΑ
1) ΘΡΑΚΗΣ	40.150	35.546	15.366	11.727
2) ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	49.233	45.512	16.485	12.895
3) ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ "	121.887	109.599	26.204	21.910
4) ΔΥΤΙΚΗΣ "	31.694	27.598	8.868	7.758
5) ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	106.092	82.437	22.679	16.624
6) ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	110.147	89.946	55.984	41.910
7) ΗΠΕΙΡΟΥ	43.668	25.080	21.680	14.950
8) ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	130.667	106.013	57.713	48.104
9) ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	21.848	12.250	11.375	7.975
10) Ν. ΚΥΚΛΑΔΩΝ	9.980	7.799	1.222	722
11) Ν. ΚΡΗΤΗΣ	83.528	74.890	15.400	12.997

12) Ν. ΙΟΝΙΟΥ	25.916	16.155	9.235	7.184
13) ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ	10.350	9.950	2.160	1.520
ΣΥΝΟΛΟ 1988	785.160			
ΣΥΝΟΛΟ 1987	784.703			
ΣΥΝΟΛΟ 1986	780.301			

Από τα συγκριτικά στοιχεία των τριών τελευταίων ετών του παραπάνω πίνακα προκύπτει ότι αρκετοί μη συνεταιρισμένοι αγρότες εντάσσονται σταδιακά στις Α.Σ.Ο.

ΕΝΩΣΕΙΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

Ο αριθμός των υφισταμένων την 31-12-88 Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών εμφανίζεται κατά γεωγραφικό διαμέρισμα στον πίνακα που ακολουθεί:

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΡΙΘ. ΣΥΝΕΤ.	ΑΡΙΘ. ΜΕΛΩΝ
	ΕΝΩΣΕΩΝ	ΜΕΛΩΝ ΕΝΩΣ.	ΣΥΝ/ΣΜΩΝ
1) ΘΡΑΚΗΣ	3	333	38.661
2) ΑΝΑΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	6	454	60.082
3) ΚΕΝΤΡ. "	16	973	140.047
4) ΔΥΤΙΚΗΣ "	7	452	35.146
5) ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	10	729	106.583
6) ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	19	956	128.422
7) ΗΠΕΙΡΟΥ	6	467	56.170
8) ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	22	1193	130.780
9) Ν. ΑΙΓΑΙΟΥ	5	163	28.363
10) Ν. ΚΥΚΛΑΔΩΝ	5	79	10.190

11) Ν. ΚΡΗΤΗΣ	18	754	101.248
12) Ν. ΙΟΝΙΟΥ	4	243	28.576
13) ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ	1	65	8.819
ΣΥΝΟΛΟ 1988	126	6.861	873.087
ΣΥΝΟΛΟ 1987	126	6.858	871.461
ΣΥΝΟΛΟ 1986	132	6.820	845.777

Διευκρινίζεται ότι στην δύναμη των άνω Ενώσεων υπολογίστηκαν ότι ανήκουν και οι αδρανούντες συν/σμοί μέλη τους.

Από τους 6861 συν/σμούς που είναι γραμμένοι σ' ενώσεις, 135 απ' αυτούς με 19.190 φυσικά πρόσωπα μέλη τους μετέχουν σε περισσότερες από μια ενώσεις.

Κατά συνέπεια ο αριθμός των συν/σμών που μετέχουν σε ενώσεις (των πολλαπλών εγγραφών μια φορά υπολογιζομένων) ανέρχεται σε 6726 με 853.897 μέλη.

Οι ανωτέρω ενώσεις, ανάλογα με το βασικό αντικείμενο των εργασιών τους, κατατάσσονται ως ακολούθως:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΝΩΣΕΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΝΩΣΕΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΝΕΤ. ΜΕΛΩΝ ΤΟΥΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΕΛΩΝ ΣΥΝ.
-----------------------	--------------------	------------------------------	-----------------------

Α' ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΕΝΩΣΕΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

Πολλαπλών δραστηριοτήτων	102	5.993	779.374
Δασικών Συν/σμών	5	195	10.136
Οινοποιητικών Συν.	3	99	17.296
Ελαιουργικών	2	144	20.408
Συν/σμών πώλησης οπωρ.	2	51	8.861
Γαλακτ/κών Συν/σμών	3	112	12.377
Συνσ/σμών Αγελαδοτρόφων	2	80	4.696

Σταφιδικές ενώσεις	1	29	4.571
Πτηνοτροφικών Συν/σμών	1	13	1.153
Αλιευτικών Συν/σμών	1	36	1.031
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΕΝΩΣΕΩΝ	122	6752	859.903
ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ			

Β' ΕΝΩΣΕΙΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΣΥΝ/ΣΜΩΝ ΕΙΔΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

Συν/σμών Μαστιχοπαραγωγών	1	20	5.784
Συν/σμών Θηραϊκών προϊόντων	1	14	2.206
Οινοποιητικών Συν/σμών	1	25	3.712
Κιτροπαραγωγών	1	50	1.482
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	126	6861	873.087

ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΕΣ - ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΕΝΩΣΕΙΣ Α.Σ.Ο.

Συνοπτικά οι υφιστάμενες την 31-12-1988 Κοινοπραξίες Αγροτικών Συν/σμών Οργανώσεων της χώρας καθώς και οι Κεντρικές Ενώσεις τους είχαν ως εξής:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ	ΑΔΡΑΝΟΥΝ Ή ΤΕΛΟΥΝ ΥΠΟ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΕΤΕΧ. Α.Σ.Ο.
Κοινοπραξίες Πρωτοβαθ. Οργαν.	8	2	12
Κοινοπραξίες Ενώσεων Συν/σμών	7	2	203
Κεντρικές Ενώσεις	7	2	200
Σ Υ Ν Ο Λ Ο	22	6	-

ΕΝΩΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΣΥΝ/ΣΜΩΝ ΒΟΧΑΣ

(1) ΕΠΩΝΥΜΙΑ - ΕΔΡΑ - ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

Η Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών θα λειτουργεί με την Επωνυμία Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Βόχας Νομού Κορινθίας (1) και συνοπτικά και συνοπτικά "Ε.Α.Σ. ΒΟΧΑΣ...".

(2) Έδρα της ορίζεται το Βραχάτι Κορινθίας.

(3) Η περιφέρεια της Ένωσης κατάλαμβάνει τις περιφέρειες των Αγροτικών Συνεταιρισμών που βρίσκονται στις παρακάτω κοινότητες : 1) Ασσου 2) Κάτω Ασσου 3) Βραχατίου 4) Κοκκωνίου 5) Πουλίσσας 6) Ευαγγελίστριας 7) Μπολατίου 8) Βοχαικού 9) Σουληναρίου 10) Χαλκίου.

ΣΚΟΠΟΣ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- 1) Σκοπός της Ένωσης είναι ο Συντονισμός και η ενίσχυση του έργου των Αγροτικών Συνεταιρισμών που είναι μέλη της.
- 2) Η Ένωση για την εκπλήρωση του σκοπού της σε συνεργασία με τις κλαδικές Συνεταιριστικές Ενώσεις, τους αρμόδιους κάθε φορά Συνεταιριστικούς Οργανισμούς και της υπηρεσίες της Π.Α.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ. αναπτύσει συνήθως τις ακόλουθες δραστηριότητες:
 - α) Παρέχει στα μέλη της κάθε συνδρομή και φροντίζει για τον εφοδιασμό τους με τα αγαθά που είναι απαραίτητα για την προ-

τογενή και δευτερογενή παραγωγή τους.

β) Φροντίζει για τη διακίνηση, διαφήμιση και εμπορία των μελών της μέσα στα γενικά πλαίσια της Εμπορίας κάθε προϊόντος όπως αυτά καθορίζονται από την αντίστοιχη με το προϊόν κεντρικής κλαδική Συνεταιριστική Ένωση σε συνεργασία, εφόσον είναι αναγκαίο με άλλες Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις.

γ) Φροντίζει για την ίδρυση και λειτουργία κέντρων Επαγγελματικής συνεταιριστικής Επιμόρφωσης των μελών της.

δ) Πρακτορεύει στην περιφέρειά της τις ασφαλιστικές εταιρίες που η πλειονότητα των μετοχών τους κατέχεται από αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις ή και την Α.Τ.Ε. (Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος).

ε) Πρακτορεύει στην περιφέρειά της τους οργανισμούς ασφάλισης αγροτικής παραγωγής και κεφαλαίου.

στ) Οργανώνει και παρέχει στα μέλη της κάθε είδους τεχνική βοήθεια για τη διευκόλυνση και βελτίωση της παραγωγής ή τη μείωση του κόστους της.

ζ) Διαδίδει το θέσμο του Συνεταιρισμού στον Αγροτικό πληθυσμό της περιφέρειά της, φροντίζει για τη μελέτη και διερεύνηση συνεταιριστικών και γεωργικών θεμάτων, που ενδιαφέρουν την περιφέρειά της και διαφωτίζει τα μέλη της και τις αρμόδιες αρχές και υπηρεσίες και γενικά εφαρμόζει όλα τα νόμιμα μέσα για την ανάπτυξη της συνεταιριστικής συνειδήσεως στους γεωγούς.

η) Συνιστά υπηρεσία λογιστικής εξυπηρέτησης των Συνεταιρισμών και φροντίζει για νομικές τους υποθέσεις εφόσον ζητηθεί.

θ) Συμβουλεύει και παρέχει κάθε βοήθεια στους Συν/σμούς κατά

την συστάσή τους και σε όλες τις λεπτομέρειες της διαχείρισης και των εργασιών τους. Εκδίδει σχέδια κανονισμών εργασιών και άλλα έντυπα που περιέχουν οδηγίες προς τους Συνεταίρους.

1) Τηρεί και ενημερώνει ειδικούς φακέλους για όλους τους Συνεταιρισμούς της περιφέρειά της σύμφωνα με την παραγρ. 4 του άρθρου 7 του Ν 1541/1985 και καταρτίζει και τηρεί στατιστικά στοιχεία για τους Συνεταιρισμούς της περιφέρειά της.

3) Η Ένωση δεν ασχολείται με την πρωτογενή παραγωγή. Ιδρύει και διευθύνει μονάδες επεξεργασίας και μεταποίησης των προϊόντων των μελών της μόνο όταν για τη λειτουργία τους απαιτείται η συνεργασία δύο ή περισσότερων μελών της.

4) Για την πληρέστερη εκπλήρωση των σκοπών της ή Ένωση.

α) Αποτελεί μέλος της Πανελληνίας Συνομοσπονδίας Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών (ΠΑΣΕΓΕΣ).

β) Μπορεί ύστερα από Ειδική κατά περίπτωση απόφαση της Γενικής Συνέλευσης:

- Να συμπράττει με άλλες Ενώσεις για τη σύσταση Κεντρικών Κλαδικών Συνεταιριστικών Ενώσεων και Συνεταιριστικών Οργανισμών ή να μετέχει στις οργανώσεις αυτές.

- Να συμπράττει σε κοινές επιχειρήσεις με καταναλωτικούς Συνεταιρισμούς, νομικά πρόσωπα του δημόσιου τομέα όπως προσδιορίζονται στην παρ.6 του Αρθρου 1 του Νόμου 1256/1982 (Φ.Ε.Κ. 65Α/1982) με κοινοφελείς οργανισμούς, Συνεταιριστικές οργανώσεις άλλων χωρών και επιχειρήσεις Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

- Να συνιστά Εταιρίες του Εμπορικού Νόμου ή του Αστικού Κώδικα που έχουν αντικείμενό τους δραστηριότητα που εμπίπτει

στους σκοπούς της Ένωσης ή να μετέχει σ' αυτές τηρώντας τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία του άρθρου 59 του Ν 1541/85.

Παραπάνω αποτυπώθηκαν οι σκοποί της Ε.Α.Σ. ΒΟΧΑΣ σύμφωνα με το καταστατικό της το οποίο είναι αναπροσαρμοσμένο σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 1541/85.

Στην συνέχεια θα αναφέρω συνοπτικά σύμφωνα με το άρθρο 18 τα όργανα της Ένωσης.

1) ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

- Είναι α) Η ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ
β) ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
γ) ΤΟ ΕΠΟΠΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΑΡΘΡΟ 19

Η ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ

1) Η Γενική Συνέλευση είναι το ανώτατο Όργανο της Ένωσης και απαρτίζεται από τους αντιπροσώπους των μελών της που έχουν εγγραφεί στο Μητρώο της και διατηρούν την ιδιοτητά τους αυτή.

2) Η Γενική Συνέλευση της Ένωσης αποτελείται από αντιπροσώπους των Αγροτικών Συνεταιρισμών μελών της που εκλέγονται από τη Γενική της Συνέλευση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 84 του καταστατικού.

Κάθε αγροτικός Συνεταιρισμός αντιπροσωπεύεται στην Ένωση ανάλογα με τον αριθμό των μελών του. Για κάθε 50 (πενήντα) μέλη αγροτικού Συνεταιρισμού εκλέγεται ένας αντιπρόσωπος.

Αν με την αναλογία αυτή περισσότερα από (25) μέλη δεν αντι-

προσωπεύονται στην Ένωση εκλέγεται ένας ακόμη αντιπρόσωπος.

3) Η ιδιότητα του αντιπροσώπου αποβάλλεται όταν πάψει να είναι μέλος του Συνεταιρισμού.

ΑΡΘΡΟΥ 22

ΑΠΑΡΤΙΑ

Η Γενική Συνέλευση βρίσκεται εφόσον κατά την έναρξη της Συνεδριάσεως είναι παρόντες οι μισοί τουλάχιστον αντιπρόσωποι των Συνεταιρισμών μελών της Ένωσης του είναι γραμμένοι στο μητρώο της. Η ύπαρξη απαρτίας βεβαιώνεται με την ανάγνωση καταλόγου των αντιπροσώπων μελών της Ένωσης.

ΑΡΘΡΟ 23

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ - ΣΥΖΗΤΗΣΗ - ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ

1) Στην έναρξη της Συνεδρίασης ή Συνέλευσης εκλέγει από τους αντιπροσώπους που παρίστανται πρόεδρο και γραμματέα, καθώς και Εφορευτική Επιτροπή, που αποτελείται από τρεις (3) τουλάχιστον Αντιπροσώπους.

Μέχρι την εκλογή τους καθήκοντα Προέδρου της Γενικής Συνέλευσης ασκεί ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου ή αν αυτός απουσιάζει ο Αντιπρόεδρος.

2) Για συζητήσεις και αποφάσεις που παίρνονται απ' αυτές κρατούνται πρακτικά και υπογράφονται από τον Πρόεδρο τον γραμματέα και τα μέλη της Εφορευτικής Επιτροπής.

3) Η Συνέλευση μπορεί να συζητήσει και να πάρει αποφάσεις

μόνο πάνω στα θέματα που αναγράφονται στην ημερήσια διάταξη και αναγράφονται στην ημερήσια διάταξη και αναγράφονται στην πρόσκληση.

4) Οι ψηφοφορίες στις Γενικές Συνελεύσεις διακρίνονται σε φανερές και μυστικές.

Οι φανερές μπορούν να γίνουν με ανόρθωση των μελών, ή με ανύψωση των χεριών ποτέ όμως με βοή.

Οι μυστικές γίνονται πάντα με ψηφοδέλτιο από την Εποπτεία και τον έλεγχο της Εφορευτικής Επιτροπής.

5) Ψηφοφορία που αφορά σε εκλογή συλλογικών οργάνων της Ένωσης ή αντιπροσώπων της Ένωσης σε ανώτερου βαθμού Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις ή Συνεταιριστικούς Οργανισμούς ή την ΠΑΣΕΓΕΣ και γενικά σε οποιαδήποτε εκλογή ή σε θέματα εμπιστοσύνης προς τη Διοίκηση ή απαλλαγή από ευθύνη των οργάνων της, σε έγκριση ισολογισμού και απολογισμού καθώς και σε προσωπικά θέματα είναι μυστική και γίνεται με ψηφοδέλτια.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ - ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

1) Η διοίκηση της Ένωσης ασκείται από το Διοικητικό Συμβούλιο που αποτελείται από 1) 6 μέλη 5 2) από τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου που εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των αντιπροσώπων μεταξύ αυτών και ένα (1) μέλος μετέχει ως εκπροσωπος προσωπικού της Ένωσης.

3) Η διάρκεια της θητείας του Διοικητικού Συμβουλίου είναι τρία χρόνια. Τα μέλη του Διοικητικού πρέπει να έχουν πλήρη

ικανότητα για δικαιοπραξία.

4) Το Διοικητικό Συμβούλιο αμέσως μετά την εκλογή του, συνέρχεται και συγκροτείται σε σώμα εκλέγοντας στην πρώτη μετά την εκλογή του συνεδρίαση από τα μέλη του κατ' απόλυτο πλειοψηφία, τον πρόεδρο, ένα αντιπρόεδρο, ένα γραμματέα και το ταμία.

Το διοικητικό συμβούλιο αναλαμβάνει καθήκοντα αμέσως μετά την εκλογή του.

5) Το διοικητικό συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία όταν τα μέλη του είναι περισσότερα από τα απόντα.

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ

1) Το Διοικητικό Συμβούλιο εκπροσωπεί την Ένωση δικαστικά και εξώδικα και αποφασίζει πάνω σε όλα τα θέματα που αφορούν τη διοίκηση, τη διαχείριση και γενικά τη λειτουργία της Ένωσης.

2) Ενδεικτικά το Διοικητικό Συμβούλιο:

α) Θέτει σε εφαρμογή τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης και φροντίζει για την εκτέλεση των αποφάσεων των τοπικών Συνελεύσεων.

β) Συγκαλεί τις τακτικές και τις έκτακτες Γενικές Συνελεύσεις και καθορίζει τα θέματα που θα συζητηθούν σ' αυτές.

γ) Καταρτίζει τον ισολογισμό και τον απολογισμό της Ένωσης και συντάσσει πρόγραμμα εργασιών του επόμενου έτους.

δ) Αποφασίζει για την εγγραφή νέων μελών και την διαγραφή μελών σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος.

ε) Αποφασίζει τη συνομολόγηση συμβάσεων οι οποίες συνετάγο-

νται διαρκείς ή μακροχρόνιες υποχρεώσεις για την Ένωση.

στ) Αποφασίζει για τα τρέχοντα έξοδα της διοίκησης και λειτουργίας της ένωσης και ορίζει το ανώτατο χρηματικό ποσό που ο ταμίας μπορεί να κρατάει στο ταμείο του για τα έξοδα αυτά.

ζ) Αποφασίζει για την αγορά μηχανημάτων, εργαλείων, σκευών, και λοιπόν κινητών περιουσιακών στοιχείων και παντός αγαθού αναλώσιμου ή όχι για τις ανάγκες της Ένωσης και των μελών της

η) Διορίζει και απολύει το υπάλληλικό, υπηρετικό Εργατικό και εργατοτεχνικό προσωπικό της Ένωσης.

θ) Ασκει την πειθαρχική εξουσία στο προσωπικό της Ένωσης, τακτικό ή όχι κατά τους όρους του οργανισμού του προσωπικού.

ι) Υπογράφει όλα τα έγγραφα της Ένωσης που απευθύνονται στις δημόσιες αρχές ή σε τρίτους και δέχεται όλα τα έγγραφα που απευθύνονται ή κοινοποιούνται στην Ένωση.

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου έχει τις παρακάτω αρμοδιότητες:

α) Φροντίζει για την καλή λειτουργία των υπηρεσιών της Ένωσης

β) Προωθεί ή πραγματοποιεί τις αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και φροντίζει για την εκτέλεση των εργασιών της ένωσης.

γ) Φροντίζει για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του Διοικητικού Συμβουλίου.

δ) Επιβλέπει την ταμειακή και λογιστική Υπηρεσία.

ε) Φροντίζει μαζί με τον ταμία να συνταχθούν οι μηνιαίες κα-

ταστάσεις του ταμείου καθώς και ο Ισολογισμός ο λογαριασμός αποτελεσμάτων του έτους και να υποβληθούν στην κρίση του Διοικητικού Συμβουλίου.

ζ) Προεδρεύει στις συνεδριάσεις του διοικητικού Συμβουλίου.

η) Εκθέτει την κατάσταση της Ένωσης και τη δράση του Διοικητικού Συμβουλίου στην τακτική Γενική Συνέλευση.

θ) Δίνει στην εποπτεύουσα αρχή στους ελεγκτές όλες τις πληροφορίες που ζητούνται απ' αυτούς.

ΤΑΜΙΑΣ

1) Ενεργεί την ταμειακή υπηρεσία σύμφωνα με το καταστατικό τον κανονισμό εργασιών και τις αποφάσεις του διοικητικού Συμβουλίου.

(III) ΕΠΟΠΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

1) Το Εποπτικό Συμβούλιο εκλέγεται ταυτόχρονα με το Διοικητικό Συμβούλιο από τη Γενική Συνέλευση των αντιπροσώπων των Συνεταιρισμών μελών της Ένωσης.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ

Ο αριθμός των μελών του Εποπτικού Συμβουλίου ορίζεται σε

(1) 3 ένα από τα οποία εκλέγεται ως πρόεδρος.

Η διάρκεια της θητείας του Εποπτικού Συμβουλίου είναι τριετής

2) Για την εκλογή και τη λειτουργία του Εποπτικού Συμβουλίου εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις των άρθρων 25 και 29 του Καταστατικού.

3) Τα μέλη του Εποπτικού Συμβουλίου πρέπει να έχουν πλήρη

ικανότητα για δικαιοπραξία.

4) Δεν μπορεί να εκλεγεί μέλος του Εποπτικού Συμβουλίου αντιπρόσωπος που κατά την τελευταία διετία ήταν μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Ένωσης ή Αγροτικής Συν/κής οργάνωσης ανώτερου βαθμού.

5) Το Εποπτικό Συμβούλιο συνεδριάζει τουλάχιστον μια φορά στους τρεις (3) μήνες στην έδρα της ένωσης ύστερα από πρόσκληση του προέδρου του.

Αν ο πρόεδρος δεν συγκαλέσει το Εποπτικό Συμβούλιο δικαιούνται να το συγκαλέσουν δύο μέλη του.

6) Το Εποπτικό συμβούλιο μπορεί να συνέλθει και έκτακτα κάθε φορά που κρίνει αυτό αναγκαίο ο πρόεδρος ή ζητήσουν αυτό από τον Πρόεδρο δύο τουλάχιστον από τα μέλη του Εποπτικού Συμβουλίου ή το Διοικητικό Συμβούλιο ύστερα από έγγραφη αίτηση στην οποία αναφέρονται και τα προς συζήτηση θέματα.

Την έκτακτη σύγκληση του Εποπτικού Συμβουλίου μπορεί επίσης να ζητήσει το ένα (1/10) του αριθμού των αντιπροσώπων.

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΕΠΟΠΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

1) Το Εποπτικό Συμβούλιο παρακολουθεί και εποπτεύει την κανονική και μέσα στα όρια του νόμου, του καταστατικού των κανονισμών της Ένωσης και των αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης.

2) Εξετάζει τη νομιμότητα των πράξεων του Διοικητικού Συμβουλίου και διενεργεί λογιστικό έλεγχο κάθε χρήσης της ένωσης.

3) Οι αρμοδιότητες του Εποπτικού Συμβουλίου ασκούνται απ' αυτό συλλογικά.

4) Το Εποπτικό Συμβούλιο μπορεί να συγκαλέσει τη Γενική Συνέλευση σε έκτακτη σύνοδο αν κρίνει ότι η έκτακτη επιβάλλεται από το νόμο ή από το συμφέρον της ένωσης καθορίζοντας και τα θέματα της ημερήσιας διάταξης.

5) Το Εποπτικό συμβούλιο έχει και τις εξής υποχρεώσεις.

α) Να ελέγχει την απογραφή, τον ετήσιο Ισολογισμό για διανομή των πλεονασμάτων κάθε χρόνο και να συντάσσει για κάθε διαχειριστική περίοδο έκθεση, την οποία θέτει υπόψη του Διοικητικού Συμβουλίου και του Ισολογισμού.

β) Να μεριμνά για την υποχρεωτική ενημέρωση της Γενικής Συνέλευσης πάνω στο πόρισμα ελέγχου των Ελεγχτών.

ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

1) Η Ένωση για την πραγματοποίηση του σκοπού της αναπτύσει οποιαδήποτε δραστηριότητα που προβλέπεται από το καταστατικό και κάθε άλλη που θα αποφασίσει η Γενική Συνέλευση, σύμφωνα με το καταστατικό και μέσα στα όρια του νόμου.

2) Στις εργασίες της Ένωσης που προβλέπονται από το καταστατικό μετέχουν υποχρεωτικά και κατά προτεραιότητα οι Συνεταιρισμοί-μέλη της Ένωσης και οι παραγωγοί μέλη των Συνεταιρισμών αυτών. Τις εργασίες της αυτές (παροχή υπηρεσιών και αγαθών) μπορεί η ένωση να τις επεκτείνει και σε πρόσωπα που δεν είναι μέλη των Συνεταιρισμών-μελών της με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου με τους όρους που καθορίζει το ίδιο.

Στην περίπτωση αυτή:

α) Οι όροι της συμμετοχής τους δεν μπορεί να είναι ευνοϊκό

από τους όρους που ισχύουν για τα μέλη τους.

β) Εγγυήσεις και δάνεια προς μεμονωμένους και τρίτους γενικά απαγορεύονται.

γ) Οι τρίτοι που χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες της Ένωσης δεν έχουν πάνω στα αποτελέσματα της χρήσης και

δ) Τα οφέλη της Ένωσης από τις συναλλαγές με τρίτους δε διανέμονται στα μέλη της αλλά μεταφέρονται στο έκτακτο αποθεματικό κεφάλαιο, για επέκταση των εργασιών της.

7) Τις εργασίες της η ένωση ενεργεί είτε για λογαριασμό των Συνεταιρισμών-μελών της είτε για λογαριασμό των φυσικών προσώπων των μελών της Συνεταιρισμών είτε για λογαριασμό της.

8) Η Ένωση διεξάγει τις εργασίες της με δικές της Υπηρεσίες. Μπορεί όμως να χρησιμοποιήσει τις υπηρεσίες άλλων Αγροτικών Συνεταιριστικών οργανώσεων ή και τρίτων. Στις περιπτώσεις αυτές το διοικητικό συμβούλιο της Ένωσης καθορίζει την αποζημίωση ή την αμοιβή για την χρησιμοποιήσή τους αυτή στη διεξαγωγή των εργασιών της Ένωσης.

Στη συνέχεια θα αναφέρω ειδικά 1) τις συγκεκριμένες υπηρεσίες που ενεργεί ή Ε.Α.Σ. ΒΟΧΑΣ.

α) Συγκέντρωση Εμπορία Αγροτικών προϊόντων και εξαγωγές.

β) Απόδοση Επιδοτήσεων Γεωργικών Προϊόντων.

(Λαδιού - Σιτηρών - Πρόβειου κρέατος - Σιτοτροφίας)

γ) Καταγραφή και έλεγχος επιδοτήσεων (Λαδιού - Σιτηρών κλπ).

Υποβολή στις αρμόδιες υπηρεσίες.

δ) Είσπραξη αντίστοιχων ποσών.

ε) ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ ΟΜΑΔΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΣΤΗΝ Ε.Ο.Κ.

ζ) Απόσυρση Προϊόντων για χωματερές.

η) Παρέμβαση στις τιμές των γεωργικών φαρμάκων εφόσον διαθέ-
τει στην υπηρεσία της πρατήριο γεωργικών φαρμάκων.

θ) Ακόμη SUPER MARKET με αρκετά χαμηλές τιμές.

ι) Επίσης διαθέτει πρατήριο γεωργικών φαρμάκων και αγροτικών
εφοδίων το οποίο είναι στελεχωμένο με 2 άτομα.

Ο ένας γεωπόνος ο οποίος είναι και προϊστάμενος του τμήματος
και ο διαχειριστής ο οποίος διευθύνει την οργάνωση της αποθή-
κης του πρατηρίου.

Το πρατήριο γεωργικών φαρμάκων και εφοδίων ενημερώνει
τους παραγωγούς για τα γεωργικά φάρμακα και εφόδια που θα
προμηθευτούν για τη συντήρηση και ταυτόχρονα ανάπτυξη των
καλλιεργειών τους.

κ) Ακόμη πρέπει να τονιστεί ότι προσφέρει κάθε είδους οικονο-
μικές και κοινωνικές υπηρεσίες προς το κοινό.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΤΗΣ Ε.Α.Σ. ΒΟΧΑΣ

Αρχικά πρέπει να αναφέρομε ότι η Ε.Α.Σ. ΒΟΧΑΣ, εμφανίζει μία σταθερή οικονομική πορεία.

Αυτό όμως δε σημαίνει ότι δεν έχει και σοβαρά οικονομικά προβλήματα. Μπορούμε να αναφέρομε μερικά απ'αυτά που τόνισε σαν πιο σοβαρά, ο Δ/τής της ΕΑΣ ΒΟΧΑΣ.

1) όπως αναφέρθηκε και στο καταστατικό της Ε.Α.Σ. ΒΟΧΑΣ οι Ενώσεις στο Νομό Κορινθίας είναι (έξι) 6: α) Ένωση Κορίνθου β) Ε.Α.Σ. ΒΟΧΑΣ, γ) Ε.Α.Σ. ΚΙΑΤΟΥ, δ) Ε.Α.Σ. Ξυλοκόστρου, ε) Ε.Α.Σ. Νεμέας, ζ) Ζευγολατιού.

Ο αριθμός αυτός τονίστηκε από τον Δ/τή της Ε.Α.Σ. ΒΟΧΑΣ είναι ένα ιδιαίτερο πρόβλημα πολυδιάσπασης των Συνεταιρισμών, και αποτελεί πολυτέλεια μπροστά στα τόσα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο αγροτικός πληθυσμός.

Η διασπορά αυτή δημιουργεί μία αδυναμία συγκέντρωσης των πρωτοβάθμιων συνεταιρισμών και κατά συνέπεια των κεφαλαίων τους, τα οποία αποτελούν μικρά ποσοστά.

Αποτέλεσμα να μὴν μπορούν να γίνουν μεγάλες επενδύσεις και να διασχιρένεται με τη σειρά της η καλύτερη εμπορία των αγροτικών προϊόντων.

Σαν πρόταση για τη λύση του παραπάνω προβλήματος, πρότεινε ο Δ/τής της Ε.Α.Σ. ΒΟΧΑΣ, τη συγχώνευση όλων των Ενώσεων σε μία Ένωση, έτσι να γίνεται καλύτερη εμπορία των αγροτικών προϊόντων και γενικότερα να γίνεται πιο επενδυτική η διαχείριση των κεφαλαίων όλων των Ενώσεων.

Σαν χαρακτηριστικό παράδειγμα ανέφερε το εργοστάσιο 'ΚΟΡΙΝΘΙΑ Α.Ε.' που έχουν δημιουργήσει οι εξής Ενώσεις του Νομού Κορινθίας:

Το εργοστάσιο αυτό, δημιουργήθηκε με ποσοστό συμμετοχής από τις Ενώσεις, 60% και 40% από την Α.Τ.Ε. (Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδας):

Το έργο αυτό, δεν έχει λειτουργήσει ακόμη γιατί οι Ενώσεις αντιμετωπίζουν προβλήματα χρηματικής ρευστότητας.

Πολλές μάλιστα, έχουν δανειστεί πολλά χρήματα έτσι ώστε να αντιμετωπίζουν προβλήματα υψηλών τόκων και η οικονομική τους πορεία να είναι ασταθής.

Η διασπορά των κεφαλαίων δημιουργεί αδυναμία όπως βλέπομε πρότεινε ο οικονομικός δ/ντής της Ένωσης ΒΟΧΑΣ και για να ξεπεραστούν τα παραπάνω προβλήματα πρότεινε:

Στελέχωση και αναβάθμιση του προσωπικού των Ενώσεων.

Βελτίωση μορφωτικού επιπέδου για τα μέλη.

Καταπολέμηση των κομματικών στοιχείων στις αποφάσεις της Ένωσης από την στιγμή που θίγουν τα συμφέροντά της.

Στη συνέχεια, τόνισε ότι τα προβλήματα είναι πάρα πολλά όπως:

α) Μεγάλο κόστος καλλιέργειας της αγροτικής παραγωγής π.χ.

(γεωργικά φάρμακα, μηχανήματα).

β) Χαμηλές τιμές προϊόντων

γ) Το εισόδημα του αγρότη έχει αρχίσει να μειώνεται λόγω της μορφολογίας του εδάφους και του μεγάλου αριθμού του αγροτικού πληθυσμού.

δ) Ο κλήρος είναι κατά κεφαλή μικρός και διασπαρμένος σε πολλά τεμάχια και τα έξοδα είναι πολλά.

ε) Έλλειψη νερού για καλλιέργειες.

Συνοπτικά ο μεγάλος όγκος εργασιών αφαιρεί τη δυνατότητα επέκτασης των καλλιεργειών για τις οποίες χρειάζονται ιδιαίτερα μεγάλα κεφάλαια.

Για τα παραπάνω η Ένωση ΒΟΧΑΣ έχει προτείνει:

1) Προτάσεις "σωστής" κατεύθυνσης με προγραμματισμό νέων καλλιεργειών με απόδοση και καλύτερες τιμές από το Υπουργείο Γεωργίας.

2) Καταπολέμηση της άναρχης φύτευσης και πρόβλεψη της υπέρ παραγωγής

3) Επιδοτήσεις για φράγματα και αξιοποίηση υδάτινων πόρων.
Γενικότερα αναφέρθηκε ότι η οικονομική πορεία της Ε.Α.Σ. ΒΟΧΑΣ, είναι σταθερή και δεν αντιμετωπίζει ιδιαίτερα ανταγωνιστικά προβλήματα γιατί οι τιμές που εξασφαλίζει είναι χαμηλές, με αποτέλεσμα να στηρίζεται από τους παραγωγούς.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ Ε.Α.Σ. ΚΙΑΤΟΥ

Η Ε.Α.Σ. ΚΙΑΤΟΥ λειτουργεί:

- α) με την επωνυμία Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών ΚΙΑΤΟΥ Νομού Κορινθίας και συνοπτικά Ε.Α.Σ. ΚΙΑΤΟΥ
- β) Έχει στο σύνολό της 43 συνεταιρισμούς εκ των οποίων οι 35 είναι:
 - α) αγροτικοί και οι β) 2 Γαλακτοκομικοί γ) 6 ελαιουργικοί.

Εργασίες της Ε.Α.Σ. ΚΙΑΤΟΥ

Η Ένωση αγροτικών συνεταιρισμών ΚΙΑΤΟΥ ασχολείται ειδικότερα με την εκμετάλλευση της πρωτογενούς παραγωγής των Συνεταιρισμών.

Όπως: α) εμπορία πρώτων υλών και γεωργικών εφοδίων δηλαδή, εμπορία λιπασμάτων, ζωοτροφών, γεωργικών εφοδίων, γεωργικών φαρμάκων.

β) πιστωτικές εργασίες (επιδοτήσεις ελαιολάδου, επιδοτήσεις αιγοπροβείου κρέατος, επιδοτήσεις στρεμματικής ενίσχυσης, επιστροφή Φ.Π.Α.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ Ε.Α.Σ. ΚΙΑΤΟΥ

1) Έλλειψη μηχανογράφησης Η/Υ και σύνδεσης με δίκτυο με τις άλλες Ενώσεις.

2) Η οργανωτική δυσλειτουργία των Ενώσεων λόγω της οργανωτικής της δομής σε σύγκριση με το εμπόριο σε σχέση με λήψη αποφάσεων.

3) Η έλλειψη ευθύνης από υπευθύνους όσον αφορά τον μή έλεγχο του εμπορίου, όπως α) παραδόσεις αγαθών χωρίς τιμολόγια, β) τιμολόγια χωρίς Φ.Π.Α. γ) ποιότητα γεωργικών εφοδίων και λιπασμάτων κακή και έλλειψη ελέγχου.

4) Οι Ενώσεις δεν παρέχουν την κατάλληλη πληροφόρηση στα μέλη τους, πολλές φορές μάλιστα, λόγω άγνοιας του προσωπικού των Ενώσεων που στη πλειοψηφία του είναι ανειδίκευτο.

5) Μικρός αριθμός προσωπικού της ένωσης

6) πολλές φορές η Ένωση κάνει πιστωτικές εργασίες στους Συν/σμούς μόνο για να διατηρήσει τους δεσμούς της μ'αυτούς, έχοντας έτσι μεγάλο οικονομικό κόστος.

7) Η έλλειψη πρωτοβουλίας που αντιμετωπίζει η Ένωση στις αποφάσεις, εφ'όσον τα διοικητικά συμβούλια αργούν να συνέλθουν λόγω της απουσίας των συμβούλων απ'αυτά, γιατί είναι κατά κανόνα παραγωγοί και η εξαρτημένη σχέση που έχουν με την εργασία τους δημιουργεί ασυνέπεια στις υποχρεώσεις τους.

8) Η έλλειψη πίστωσης στα μέλη όσον αφορά τα γεωργικά φάρμακα και εφόδια, δημιουργικά ιδιαίτερα ανταγωνιστικά προβλήματα με ιδιώτες.

Οι προτάσεις που έγιναν για τη λύση των παραπάνω προβλημάτων είναι:

α) Μεγαλύτερη ευελιξία στις αποφάσεις των συμβουλίων και η Ένωση ΚΙΑΤΟΥ θα παίζει πρωτοποριακό ρόλο στην κίνησή της εφ'όσον η πορεία της είναι πολύ θετική και ο αριθμός των Συνεταιρισμών που έχει είναι μεγάλος τα δε κέρδη πολλά.

β) Σύνδεση δικτύου μηχανογράφησης Η/Υ με συνεταιρισμούς εφόσον έχουν δικά τους λογιστήρια, λόγω της οικονομικής τους ευρωστίας.

γ) πρόσληψη ειδικευμένου προσωπικού και κατάρτιση του με τις απαραίτητες γνώσεις.

δ) Η λειτουργία της να γίνεται με εμπορικούς όρους όπως (πιστώσεις, εκπτώσεις) έτσι ώστε να αποκτήσει ευελιξία στον εμπορικό ανταγωνισμό.

ε) Εκπαίδευση και κατάρτιση του περιεχομένου εργασίας στους διοικητικούς συμβούλους από Υπουργείο Γεωργίας.

7) Άμεσος έλεγχος από το Χημείο για την ποιότητα των γεωργικών εφοδίων.

Στη συνέχεια παραθέτουμε το οργανόγραμμα της Ε.Α.Σ. ΚΙΑΤΟΥ, για να κατανοήσουμε καλύτερα την διοικητική της διάρθρωση.

